

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

ВИДАЄ

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by

Ukrainian National Women's

League of America, Inc.

909 N. Franklin Street

Philadelphia 23, Pa.

Червень

6

June

1959

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK XVI ЧЕРВЕНЬ Ч. 6

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Кекилія Гардецька, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазуняк, Марта Тарнавська і Марія Юркевич.

Листування й передплату висилати
на адресу:

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Річна передплата в ЗДА й Канаді
від січня 1959 \$4.00
Піврічна передплата \$2.50
Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.
Річна передплата в Австралії 2 ф. ст.
Річна передплата у Франції 900 фр.
Поодинокі число 40 центів

Зміст:

*
Вітайте нам, делегатки!
О. Трофимовська: Одруження і родина
Наші делегатки
Б. Лаврівський: Марія Варфоломійвна
Лівицька
В. Драч: Думки після Дня Матері
Ната: З редакційного коша
Г. Франко-Ключко: На порозі нового
життя
І. Савицька: У китайському ресторані
Л. Б.: Постаті Конгресу
Л. Бура: Далеко від рідного гурту
Л. Б.: Ще одна втрата
Зразкова вистава
Програма конгресу СФУЖО
Ч. Ч.: Добір назв — Городиня
Р. Коцик: Зрізувані квіти
(мбд): Культ краси
Нар. вбрання для дівчинки
Г. Черинь: Братік і сестричка
Н. Наркевич: Хитре качена
Програма XII Конвенції
При громадській роботі
О. Керч: Вулька

На обгортці: Мала Арета
Світлив Ол. Михалюк

Кожна організована громадянка
знає, що своєчасно внесена перед-
плата на журнал є здоровою фі-
нансовою підставою для розвитку
видавництва.

OUR LIFE

VOL. XVI. JUNE No. 6

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$4.00 per year, half year
\$2.50. Subscription in Canada \$4.00
per year, half year \$2.50. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 2
pound sterling per year. Subscription
in France 900 francs, per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single copy 40c.

Передплатниці, що прислали пе-
редплату, дивуються не раз, що їх
вплата не зараз відмічена на ад-
ресі.

Повідомляємо оцим, як і не раз
перед тим, що оці відмічення влат
при адресах друкарня переводить
раз на три місяці. Отже прохаємо
не тривожитись, коли вплата не
відмічена зараз слідуєчого місяця.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА

„Самопоміч“

у Філадельфії

— поширює ідею систематичної
ощадності

— сприяє й допомагає в розбудові
нашого промислу й торгівлі

PHILADELPHIA

“SELFRELIANCE”

FEDERAL CREDIT UNION

813 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

Tel. WA 2-1354

СКОРО — ЛЕГКО — НАЙЛІПШЕ
ГРОШІ ДО КРАЮ

10 рублів за 1 дол.

Оплата \$5 за пересилку до \$50

Експресова доставка до двох тижнів

ПОВНА ГАРАНТІЯ
ПОСВІДКИ ОДЕРЖАННЯ

Gramercy

744 Broad St. Newark 2, N. J.

Дозволено і забезпечено
Департаментом Банків

Висилаємо також до УССР стандартові
харчеві посилки, або з матеріялами,
також ліки, або Вами зладжені пакун-
ки. Замовлення приймає також наше
бюро в Нью Йорку:

GRAMERCY — DEPT. OL

118 E. 28th St., New York 16, N. Y.

Будете небавом міняти мешкан-
ня? Хочете забезпечитися, щоб
скоро дістати „Наше Життя“ на
нову адресу? Заки будете пере-
проваджуватися, — будь ласка на-
пишіть до нас, подаючи дату Ва-
шого перепровадження, да в н ю
й нову адресу, та 10 ц. на друк
нової адреси. Пишіть до: Адміні-
страції „Нашого Життя“, 909 Н.
Френклин Ст., Філадельфія 23, Па.

ЧИ ВИ ВЖЕ СТАЛИ ЧЛЕНКОЮ
КООП. „САМОПОМІЧ“?

В загальному знаємо всі про цю
нашу кредитову кооперативу. Але
чи не повинні ми більш поцікави-
тись її життям і розвитком? Адже
вона стала поважною економічною
установою у нашій громаді. Вона
є безпекою для багатьох із нас
при якомусь більшому закупі чи
при непередбаченому нещасті. Дає
нашій молоді змогу продовжувати
чи закінчити студії. Допомагає
купцям і промисловцям у їх під-
приємствах.

Кредитова кооператива „Само-
поміч“ є грошовим господарем на-
шої спільноти. А хіба ця справа
не є жінці близька і зрозуміла?
Вона ж орудує грішми сімі і є го-
сподинею найменшої клітини —
родини. Тому повинна кожна жін-
ка стати членом кредитової коо-
перативи, щоб мати в ній свій
вклад і голос.

Прийшла весна на Україну,
Повна чар-краси.
Чарівний май, немов засватав —
Гори і ліси!

На сади вона накинє
Білу ю вуаль
І ладаном все покрие —
У синюю даль!

І потечуть з гір потічки,
(Бо там ще сніги),
І таємні розмови
Зашумлять вони.

І закує нам зозуля
Про сповнення мрій,
І ногами защебече
Рідний соловій!

А ранками пахнуть бози,
Прибрані в росу,
І розсипле пелюстками
Лелія — красу.

А барвінок прибереться
В квіти голубі,
І запахне рута-мята
На рідній землі!

— — — — —
Де ви, рідні? Руку дайте,
Помічну мені,
Як не жити, то щоб вмерти —
На рідній землі!

Вірш, надісланий із далекого Сибіру. Авторка його, старенька жінка, звільнена
недавно тому з табору примусової праці.

ВІТАЙТЕ НАМ, ДЕЛЕГАТКИ!

Незабаром згуртує нас святочна
заля готелю Статлер у Нью-Йорку
в одну громаду. Вже тепер хвилює
нас сподівання цієї зустрічі. Очі-
куємо від неї багато — більше, ніж
на перший погляд здавалося б.

Бо зійдемося ми не тільки на то-
вариську чи ділову зустріч. Всі на-
ші біжучі справи, які хочемо вису-
нути чи вирішити з нагоди нашої
Конвенції, безумовно важні. Осе-
редна точка нарад — зміна стату-
ту — справа першорядної ваги.
Бо ж статут змінюємо не часто, а
коли вже зміна потрібна, тоді вона
вирішує рямки організації на довгі
десятиліття.

Але не те буде головним осягом
нашого З'їзду. Він пересунеться в
зовсім іншу площину. Не в наради
чи рішення, або цифри чи пожерт-
ви. А в загальну атмосферу Сві-

тового Конгресу Українського Жі-
ноцтва.

Правда СКУЖ відділений від
XII Конвенції окремою програмою.
Але вона широко доступна деле-
гаткам СУА та ще й закріплена
спільними обідом у п'ятницю і бен-
кетом у суботу. Делегатки СУА —
це господині цієї землі. Вони віта-
тимуть українське жіноцтво з ці-
лого світу у своїй країні. Треба,
щоб вони були свідомі цієї своєї
важливої ролі. І старались викона-
ти її так, як їх довголітнє громад-
ське вироблення і щире україн-
ське серце їм диктує.

Оця роля господинь Конгресу
завжди лишає великий слід у кож-
ній організації. Тому — хоч багато
з тим зв'язано турбот і клопотів —
радо запрошують члени-організа-
ції до себе всякі міжнародні кон-

греси. Подих великої мети, цікаві
особистості, відгук у пресі — це
засоби, що розворушують життя.
І тому напевне скористаємо з ідей
Світового Конгресу Українського
Жіноцтва. Відчуємо знов зв'язок
із ідеями українського жіночого
руху, що дали почин до заснуван-
ня нашої організації та провадили
її довгі роки.

Та не тільки ці ідеї творять ат-
мосферу Конгресу. Головною ціл-
лю його — відчути шляхи й по-
треби української жінки на рідних
землях та допомогти їй у її стра-
дальному шляху. А до цього хочемо
й ми приложити своїх рук —
членки Союзу Українок Америки.
Тому з такою радістю й хвилюван-
ням очікуємо нашого З'їзду, що
відкриє нам нові можливості. А на-
ша Конвенція закріпить їх своїми
рішеннями й постановами.

Наші Проблеми

ОДРУЖЕННЯ І РОДИНА

Недавно тому появилася книжечка Івана Гончаренка „Кохання й одруження“ з піднаголоском — Що потрібно для щасливого подружнього життя. У книжечці досконало розроблено декілька важливих питань з фаховим знанням справи та використанням авторитетних джерел. Та в одному питанні — взаємовідносин у родині та подружжя між собою — криє в собі поважні протиріччя.

Пан Гончаренко доводить, що в українців, які перейшли через матриархат і патріархат, ще з давніх часів назва чоловіка й жінки — лад і лада — свідчить до певної міри про рівноправність цих первнів, що давали лад у родинному житті. Але, як це не дивно, значна частина його праці присвячена не розвитку цього фактору, а навпаки — доводям, що жінка в родині не є рівноправна, не може бути такою, повинна визнавати верхність чоловіка, у всьому підкорятися йому і його рішенням.

В уступі „Розуміння родини“ пан Гончаренко окреслює подружжя, як „природний союз двох істот, які взаємно себе доповнюють відмінностями мужеського й чоловічого первнів людського роду. Такий союз повинен бути перш за все духовою єдністю, в якій немає принципового питання, хто є старший, бо ж цей союз є (повинен бути) синтезом двох первнів, які визначають ролі й обов'язки в родині кожного з подругів.“ Вповні погоджуємось із тим становищем автора. Але природний союз, що повинен дати синтезу двох первнів, передусім означає — рівноцінність тих первнів, що мають злитись в гармонійне ціле. Тоді чому саме одна сторона мала б коритись завжди рішенням другої?

На те пан Гончаренко дає ряд доказів, що на його думку оправдують це. „Чоловік у родині є втіленням сили і фізичної і сили характеру. Він є представником ро-

дини назв'яні і жінки захисником її від усіх зовнішніх небезпек. Маючи більше стосунки з зовнішнім світом, він повинен мати розвинений інтелект“

Щодо першого речення можна з автором погодитись. Але з тим представництвом та захисництвом родини, то воно тепер зовсім так не виглядає. Недавно тому ми довели в статті „На економічні теми“, що 50—80% жінок в еміграції, що мають родину, працюють заробково. Не згадуючи вже про труднощі, що їх переживали й переживають наші жінки в Україні. Там ніяк не можна назвати чоловіка єдиним „захисником“ родини, бо жінка боронила й боронить її перед наступом большевицької влади так само, як чоловік. А про стосунки з зовнішнім світом можуть розказати щось наші жінки, які разом із чоловіком перейшли велику нашу мандрівку. Нераз родина завдячує більше її ініціативі й винахідливості, як його „розвиненому інтелектові“

Є у шановного автора й таке протиріччя. Він каже, що більше виховання й освіти мають подруги, то більші вигляди на щастя в їхньому подружжі. Із тим погоджуємось. Але трохи далі він дорікає жінці, що вона „не розуміє своєї сили й значення в чуттєвій стихії і хоче плекати свій інтелект і змагатися тут із мужчиною.“

Тут не може бути двох думок. Жіноча освіта є вже загальнопризнаним явищем; для всіх є вигідніше, щоб жінки набували освіти та фаховий вишкіл. Знаємо, що жіноча освіта на рідних землях, як середня, так і вища охоплює все більше коло жіноцтва; щодо української еміграції то серед молодших жінок відсоток із середньою освітою сягає до 60%, з вищою 10—20%, а наймолодшій генерації батьки прагнуть дати якнайкращу освіту. А кожна освіта — це є плекання й розвиток інтелекту. Хіба можна досягнути освіти без того?

Олена Трофимовська

НАШІ ДЕЛЕГАТКИ

Вже збираються в дорогу! Наперед переглянули проєкт нового статуту та виповнили анкетні листки Відділу — а тепер готові взяти участь у Конвенції. До 25. травня зголосились:

Нью Йорк (1) — пп. Лідія Котлярчук і Ольга Сливка

Честер (2) — пп. Юлія Тершавська і Анна Нуджін

Нью Йорк (3) — пп. Анастасія Бродін і Марія Робіська

Нью Йорк (4) — п-ні Анна Кізіма

Дітройт (5) — п-ні Гаті Галишин

Акрон (7) — п-ні Анастасія Зепко

Бронкс (8) — п-ні Анна Свенсон

Филадельфія (10) — пп. Наталія Лопатинська і Ірина Петрівська

Трентон (11) — пп. Людмила Сердюк і Ніна Самокішин

Джемейка (18) — п-ні Марія Ганка

Честер (13) — п-ні Ярослава Збир

Маямі (17) — п-ні Ангела Рій

Филадельфія (20) — пп. Михайлина

Чайковська і Лідія Дяченко

Бруклін (24) — пп. Анастасія Слободян і Ярослава Зарицька

Шикаго (22) — пп. Марія Куріца і

Ангелина Самбірська

Дітройт (26) — пп. Катерина Хомяк

і Марія Бережанська

Дітройт (23) — п-ні Марія Ясінська

і Марія Слупецька

Пітсбург (27) — п-ні М. Малевич

Ньюарк (28) — пп. А. Настюк, М. Зелінська, І. Гнатів, О. Муссаковська, А. Хома.

Клівленд (30) — пп. Марія Фецачин

і Розалія Завінська

Дітройт (31) — п-ні А. Біловус

Клівленд (33) — п-ні І. Скопляк

Озон Парк (35) — п-ні Пелагія Бабська

Шикаго (36) — п-ні Катерина Пєрович

Филадельфія (41) — п-ні Олена Штогрин

Филадельфія (42) — пп. Марія Пашук, Пелагія Малиновська і Євгенія Задорожна

Филадельфія (43) — пп. Ганна Білинська, Осипа Грабовенська, Марія Євсєвська і Тетяна Цісік

Филадельфія (46) — п-ні Анна Візнер

Рочестер (47) — пп. Софія Годованиць, Ірина Костинок, Анна Капітан, Марія Холевчук

Филадельфія (48) — пп. Софія Куріляк і Емілія Слободян

Марія Варфоломіївна Лівницька

(З приводу 80-ліття з дня народження)

Особливий життєвий шлях нашої старшої української генерації: мало спокійних хвилин, мало часу для особистого родинного життя... Бурхлива доба, яка вимагала безумовної посвяти і відданості великій ідеї, якій хотіли служити.

Таким було життя Марії Варфоломіївни, вдови по бл. п. Президентові УНР Андрієві Лівницькому. Поділилося воно стисло на дві половини: перша половина життя на батьківщині, а друга половина на чужині, в біженстві, або в екзилі, як тепер говорять.

Молода Марія В. Ткаченко народилася 9-го квітня 1879 р. в Бердичеві, на Україні. Дитинство не було радісним... „відсутність материнського тепла... (мама померла, коли їй було 2 роки) кинули холодну тінь на моє дитинство і юність... Були вони нерадні і непривітні і тому не люблю спогадів з того часу...“ пише у своїх споминах... „Батько мій натомість був дуже добрий. Я нагадувала йому його першу жінку, мою маму, яку він дуже любив, яка так трагічно померла“.

Вчилася Марія Варфоломіївна в Київській Подільській Маріїнській гімназії, а мешкала в пансіоні пані Гетель. Тодішні школи були „неукраїнські“, московський дух мусів панувати там неподільно. Але... то була Україна, й українська стихія мусіла часами „прориватись“. М. В. згадує двох учителів: один з них наче несподівано прочитав Шевченківські „Думи

мої, думи“, як зразок досконалої поезії... А вчитель історії — назовні теж офіційно — російської завважив одній учениці: „Встидайтеся, ваше прізвище кінчиться на „-енко“, а ви не вивчили лекції про Запорозьку Січ“... А при закінченні гімназії подарував фотографію з написом „Дочері України — Марії В. Ткаченко“.

Марія Варфоломіївна Лівницька

Mrs. Maria Levitski, outstanding in the Ukrainian feminist movement, who now celebrated her 80th birthday at her home in Yonkers, N. Y.

Так починалося формування української людини...

Зустріч із Андрієм Лівницьким, студентом Київського Університету, вже тоді членом Української Студентської Громади... знайомість, яка перейшла згодом в подружжя, в спільне життя і в спільну громадсько-політичну працю на довгі, довгі роки.

Згодом Марія В. вступає в члени Української Студентської Громади. В той час були там Дмитро Антонович, Володимир Винниченко, Ростислав Лашенко, Євген Голіцинський, Скоропис-Йолтуховський, Василь Совачів, Сергій Ганський, та багато інших. На протязі кількох літ головою Громади

був Андрій Лівницький. — Одночасно Марія В. стає членом Української Жіночої Громади, на чолі якої була дружина Євгена Чикаленка Марія Вікторівна. „До Жіночої Громади, крім Марії Вікторівни Чикаленко та Марії Матвіївни Степаненко належали письменниця Одарка Романова, Марія Тимченко, Людмила Старицька-Черняхівська, Кононенко, дочки Миколи Лисенка, Марія Гоженко (пізніше Матюшенко), Марія Грінченко, Ганна Чикаленко, дочка Чикаленків, Марія Лівницька й інші, яких прізвищ не пригадую за давністю подій.

Збори Української Жіночої Громади відбувалися здебільшого в домі Чикаленків. Пригадую велике помешкання, приємне і притульне. Пані дому, Марія Вікторівна створювала милу атмосферу своєю гостинністю й сердечністю. Не відчувалося вимушеності, як це буває серед мало знайомих людей. — Збори Громади відбувалися таємно-конспіративно, з чаєм і бутербродами на столі, щоб на випадок наскоку поліції все виглядало, як звичайна жіноча тутірка. Правду кажучи, програма жіночої громади була дуже спокійного змісту. Головним завданням нашої діяльності були: 1. виховання дітей в українському дусі, 2. розповсюдження популярної української літератури по селах. Я працювала більше для цього останнього. Ми уклали бібліотеки з книжок, на які спершу писалися рецензії. Писала такі рецензії і я“.

В 1902 році молоде подружжя Лівницьких входить безпосередньо в політично-революційну працю. Стають членами Вільної Громади Р. У. П. (Революційної Української Партії), яка працювала нелегально — конспіративно. — До Київської Вільної Громади тоді належало очевидно й багато бувших членів Студентської Громади, про яких згадано вище, а поза ними Катерина Голіцинська (Лоза), Козіненко, Петро Канівець (Кавун), Ганна Приходько, Михайло Ткаченко, Василь Базиле-

Боффало (49) — пп. Анна Макух і Анна Качор

Вілмінгтон (54) п-ні Ольга Гарванко

Ютика (57) — п-ні Марія Когутяк

Дітройт (58) — п-ні Марія Кахній

Нью Бронсвик (65) — п-ні Ганна Ратич

Перт Амбой (67) — п-ні Ольга Лівницька

Сиракузи (68) — пп. д-р Євгена Єржівська і Ярослава Гудзяк

Лорейн (69) — п-ні Марія Зубаль

вич і ін. Всі вони мали свої партійні „псевда“: „коли товариші прозвали Андрія Лівницького Соократом і ця назва залишилася за ним, як партійний псевдонім, я відважно зголосила свій псевдонім „Ксантипу“...

Чи ж треба дивуватися, що помешкання молодого подружжя Лівницьких обернулося так би мовити в революційний штаб“... де друкувалися на гектографі відозви, відбувалися засідання, був склад нелегальної літератури... А серед цього всього ворушилося в колиці перше „революційне дитина“ — дочка Натуса. Часами Винниченко сміючись говорив до дитини, наче вона могла б щось розуміти: „Кричи Наталочко, голосніше і частіше, щоб усі шпика повтікали“...

По закінченні університету подружжя Лівницьких переїздить до Лубень. Андрій Миколаєвич працює в Окружнім Суді... Це офіційна праця — а для України починається політично-революційна у Вільній Громаді РМР в Лубнях. Там уже живуть Микола Порш, Павло Крат, вже є „в'язкові“ серед робітництва і селянства. Налягоджуються зв'язки з іншими революційними організаціями. Все йде звичайним шляхом: труси, явний догляд поліції без права виїзду з Лубень. Лубенська Громада розбудовується, зорганізовано три робітничих гуртки, гуртки серед шкільної молоді: гурток робітників, гурток робітниць з винного виробництва і гурток гімназисток.

„Тяжко було управлятися аж з трьома гуртками. Треба було старатися для кожного підготувати такий матеріал, щоб слухачі не зануджувалися під час доповідей. Вже не пригадую, чому ніхто не міг узяти від мене частину моєї роботи. Крім того я мала обов'язки родинні. Не могла занедбувати виховання моєї маленької Натусі. Дуже добре пригадую, як два почуття боролися в моїй душі: почуття материнського обов'язку супроти рідної дитини і бажання служити і працювати на користь батьківщини і народу, вкладати по мірі сил маленьку цеглинку в підвалини нашої майбутньої самостійної держави. Мій чоловік нераз казав, щоб розвіяти мої сум-

НОВІ ВИДАННЯ

Докія Гуменна: Вічні вогні Альберти. Видано заходом Петра А. Пауша, Едмонтон, Алберта, 1959. Обкладинка Вадима Доброліжа. Ст. 183.

Услід за книжкою „Багато неба“, де описана подорож по Америці, авторка видала тепер книжку про Канаду. Правда, в ній описана тільки одна її провінція — Алберта. Але ця степова країна найбільше притягала українських переселенців і тепер у ній суцільне українське поселення. То ж було куди розглянутись і що побачити.

І справді — у цій хліборобській країні перехрещуються різні дива. „На краю світа“ відкрито нещодавно тому поклади нафти і в висліді росте тут свій промисл. Зникають малі фарми й ростуть великі міста. Спеціалізується сільське господарство.

Але найбільш усього цікавлять авторку люди. Оті поселенці, що прибули тут 60, 50 і 40 літ тому, пробивалися крізь хащі і бурдеї і дійшли тепер до комфортних фарм у степу і розкішних особняків по містах. Які вони? Вона розглядає їх духове обличчя і знаходить у них відвічні риси українського хлібороба: працьовитість, гідність, щирість. Національно вони теж розвинулись, знайшовши своє ім'я на чужій землі. Але то-

ніви і докори сумління: — Нам зле, наше покоління переслідується, зате наші діти побачуть краще життя. Батьки змагаються за волю, щоб дітям, прийдешньому поколінню було легко дихати у вільній від всякого утиску батьківщині. Мое сумління притамовувалося ще й тією щасливою обставиною, що з нами жила мама Андрія, Наталія Петрівна Лівницька. Під її опікою я спокійно залишала мою Наталочку, коли виходила з дому. Ще й тепер, коли згадую ті давні події, відчуваю докори сумління, що була легковажною матір'ю. Яюсь не спадало на думку, що буде з дітьми, коли мене заарештують, засудять на тяжку кару. Адже російські закони були такі, що за одну приналежність до партії, за-

мив їх журба за молоде покоління, що вже згубило ідеал своїх батьків.

Авторка шукає відповіді на те. Та в цьому шуканні вона не забуває й розкішної природи цієї країни, що промінює в Скалистих Горах своєю „холодною красою“. Побачила підсвіт північного сьйва, що спалахує на небі Алберти на весні і восени.

І так відкривається в цій книжці перед нами інший світ. Зроджений із важкого змагання за прожиток, він зберіг своє окреме духове обличчя, яке варто пізнати.

Л. Б.

Із праці Комісії

КОМІСІЯ ВИХОВНА

Комісія оформилась у Торонті дня 1. лютого. Головою її вибрано п-ню Іванну Петрів, а членами пп. О. Копач, Ц. Паліїв, Я. Зорич, Є. Вербицьку, Л. Вертипорох, М. Трачук, К. Гарасевич. Як теми Комісія намірила: „Виховні засоби української матері на еміграції“ (п-ні Л. Вертипорох), „Виховні труднощі української матері на еміграції“ (п-ні М. Трачук), „Праця для дошкілля“ (п-ні Я. Зорич), „Праця для студюючої і працюючої молоді“ (п-ні мгр. О. Копач), „Праця для молодечих організацій“ (п-ні Ц. Паліїв).

Комплет „Громадянки“ (7 чисел) коштує 1 дол.

вданням якої було повалення існуючого порядку, загрожувала каторга. Але в молоді літа, такі міркування не приходили до голови. Молодь вірила, що само-посвята в революційних змаганнях є конечна. Ми вірили, що наша жертва принесе щастя і волю цілій нації і спокій на її землі. Ця віра в щасливе майбутнє штовхала ентузіастичну молодь на небезпеки, на тернистий шлях голоду і холоду, на тюрми, каторги, а часто на смерть. — Ми вірили... Але доля судила інакше. Нас обманула наша віра. Жертви нашого народу пішли на користь большевикам, на поневолення ними нашої батьківщини“.

(Докінчення буде)
Б. Лаврівський

Думки після Дня Матері

Минув травень. Це місяць шанування матерів за їх труди й самопосвяту.

Скільки думок і почувань викликало Овято Матері в багатьох матерів! Не одна з них запитала себе: „Яку виховну мету, які виховні завдання ставлю перед собою я — мати? Чи вірно я накреслюю свій виховний плян? Чи ясно бачу образ своїх дітей уже в дорослому віці? Чи такими ж бачить її у майбутньому й їхній батько? Чи узгіднили ми з ним цей образ? А чи не суперечить цей образ вимогам нашого суспільства?“

Часто на ці питання мати сама не може дати відповіді. Вона потребує поради-допомоги. Тому й хочемо подати такі поради в нашому журналі низкою статей на виховні теми.

Виховання дітей — це відповідальна, нелегка, постійна, багатоплослинна праця батьків. Часто батьки не задумуються над усіма напрямними цієї праці, несвідомі важливості кожного свого кроку. А хто ж як не вони повинні закласти в дітях основи культурності, релігійності, чесності, мужності, трудолюбства, сили волі, любови до людей, до всього свого рідного, до батьківщини своїх батьків, пошани до країни, в якій народилися чи вросли ці діти?

Про те, як облегшити виховання всіх цих складників духа людини, будемо говорити поступово. Тепер же звернемо увагу на загальні застави виховання дітей у родині, без яких годі подумати про зазначені вище галузі виховання.

Важливе питання — коли починати виховувати дітей? На кожному кроці чуємо: „Воно ще маленьке: воно нічого не розуміє“... А виховання має розпочатись із першого дня народження дитини. Вже з цього часу мусить бути для неї певний режим-порядок харчування і взагалі плекання немічного ще тільця її. Це організовує інстинкт дитини, закладає підвалини впорядкованості на все життя. Поради для цього мусить дати лікар чи медсестра.

Дуже скоро дитина починає по-

мічати-пізнавати маму і своїх близьких — тоді й починає формуватися розум і душа дитини. А мама, тато, бабуся не сміють тільки тішитися проявами такої „свідомості“ дитини, а мають пильно вже відтоді спрямовувати це формування на певний шлях. Не спроста наш мудрий нарід створив прислів'я: „Дитину треба вчить, як впоперек лавки лежить, а як уздовж ляже, нічого не врандиш“.

Який їх шлях, тобто тема й засоби виховання, батьки вже при появі на світ дитини мусять твердо знати й неухильно ним іти. Пам'ятаймо, що діти наше майбутнє, наша щаслива чи нещаслива старість, наші діти з часом члени суспільства, борці за волю нашої Батьківщини, а може й будівничі її; нарешті вони — майбутні батьки і матері своїх дітей, їхні виховники. Тому то належно виховувати — радісний обов'язок батьків, а перевиховувати — горе.

Умозини чужини вимагають більшої пильності в цій справі. Найперше батьки повинні усвідомити собі, кого саме вони хотять мати в своїх дітях. На нашу думку, це мають бути свідомі, чесні, активні громадяни країни нашого поселення і в той же час українські патріоти. Не легка справа виховати їх такими в наших умовах. Та при ясності мети, при послідовній і наполегливій праці батьків, церкви, шкіл українознавства, дитячих, молодечих і жіночих організацій, коли й кожний наш дім буде всебічно українським, ми таки матимемо відповідні наслідки. Наша молодь таки буде розумом і душею віддана нашій Батьківщині. Озброєна ґрунтовними знаннями про неї, вона таки поведе освідомлену роботу в осередках своєї науки й праці, а це вже буде поважний вклад у її визволення. Така молодь завжди подасть політичну, моральну й матеріальну допомогу нашому народові.

Та крім національного освідомлення й активності батьки повинні виховати в дітях і загальнолюдські чесноти. А це дається в першу чергу особистим прикла-

дом дорослих. Дитина вже в наймолодшому віці підсвідомо впоює в себе риси характеру, поведінки дорослих, найбільше батьків. Помилково думати, що дитина не помічає, що і як ви робите, не звертає уваги на тон і зміст ваших розмов, що вона не розуміє їх. Це правда, що вона не все там розуміє, але воно нагромаджується в її підсвідомості, а з бігом часу, з ростом дитини воно впливає на поверхню і кладе незникаючий слід на її душу.

Найбільшу вагу тут мають взаємини між батьками. Тому величезним злочином є — незгода, сварки між батьками, брутальні розмови й зневажання один другого в присутності дітей. А то ще, посварившись при дітях, не розмовляють довший час, а дітей беруть за посередників: „Піди, скажи матері те то...“, „Скажи батькові те то...“ Це дуже зле! А вже зовсім неприпустиме явище, коли батьки оповідають дітям про кривди, заповідяні один другому, осуджують тато маму й навпаки.

Без якихсь, хоч дрібних непорозумінь не буває в родині. Батьки можуть посперечатись, але так, щоб того не чули й не знали діти. При дітях має бути завжди погідний настрій, спокійний, повний поваги тон у розмовах і поведінці.

Приходять із праці, з якогось зібрання чи віча тато або мама, знервовані, роздратовані й починають розповідати зі своїми коментарями про „распри“ політичні й громадські, з ненавистю громити „інакомислячих“ на ґрунті релігійнім, теригоріяльнім, клясовім чи груповім, осуджувати достойників і своїх противників. Все це викликає в дітей безкритичну ворожість до „ворогів“ тата й мами й їхніх дітей — передається, так би мовити, у спадщину. Досить цього! Нехай хоч наші діти ростуть без таких почуттів і готуються жити у згоді, без розбиття. Діліться своїми враженнями, коли дітей біля вас немає. Не можна допускати подібних розмов при дітях і з гостями. Взагалі воно некорисно, щоб діти прислухались до всіх

З редакційного коша

(Нарис, відчитаний на ювілею Нашого Життя у Нью Йорку)

І ще один ювілей! Не такий, як 65-річчя „Свободи“, 250-річчя Мазепи чи недалеко 100-річчя з дня смерті Т. Шевченка, ні! Саме такий, який може вміститися в межах „жіночого віку“: 15-річний. Це й не дуже багато, й не дуже мало.

Не могу сказати, щоб я любила ювілеї. Бо все це здебільшого помашене, поцукроване, офіційне. Зате люблю готування до ювілеїв: нервовий настрій, гостру виміну думок, одним словом закулісний чи залаштунковий бік ювілеїв. Спробуймо й тут піти за куліси!

До редакції „Нашого Життя“ можна зайти будь-якого часу, вдень і вночі, ба навіть у свята: вона завжди відчинена. Але запевняю вас, що ви ніколи нікого там не застанете. Члени редакційної колегії мають безліч інших обов'язків поза редакцією і до редакції навідуються переважно опівночі — разом з духами. Отож я й вирішила — зайшовши до редакції — чекати хоч би й до такої пізньої пори. Я бо хотіла обов'язково довідатись про стан шістьнадцятих платниць, про суперечки серед членів колегії, про те, як багато чоловіків пише в „Нашому Житті“ під жіночими псевдонімами, хто з співробітниць журналу пише під диктат своїх чоловіків і таке інше, „ювілейне“.

Північ зближалася — мене охопила тривога: невже ніхто не прийде і я тільки змарнувала час? Та тут моє око впало на величезний

редакційний кіш, що стояв у кутку. І повний-повнісінький! А в ньому листів, листів...

І я жадібно почала їх перечитувати. Виявилось, що ці листи всі зачіпали ювілейні справи, зокрема висували різні побажання щодо поліпшення „Нашого Життя“. Ось деякі з тих побажань!

1. „Навіщо ви запровадили відділ „Наші проблеми“? Чи не розв'язує кожна з нас зранку до вечора повно всяких проблем, що треба ще про них писати?“

2. „Не пишіть на виховні теми! Наша бідна молодь і так має багато клопотів з батьками, вчителями, виховниками. А втім, ми вже виховали своїх дітей, а внуки й так не читають по-українському!“

3. „Чому не друкуєте модерних поезій? Так хочеться по щоденній праці відсвіжитись чимсь небуденним, незрозумілим!“

4. „Навіщо стільки взорів до вишивання, та ще й кольорових? Чи не краще було б дати кольорові „камікси? Тільки не „Тарзана“, бо „Тарзаном“ ми зачитуємось у „Свободі!““

5. „Навіщо ви друкуєте стільки приписів з куховарства? Ми й без приписів прекрасно все готуємо в консерві! Тим то ні до чого й ті кулінарні назви, що ви друкуєте: нам треба знати тільки, як називається „кенопенер“!“

6. „Чи не було б добре остаточно усталити припис на український репрезентативний борщ? Якщо наші політичні організації ніяк не можуть сконсолідуватися для репрезентації

нашої справи перед широким світом, то може б, хоч наш соборницький борщ виконав цю місію? Мені найбільше до вподоби „понеділковий“ варіант нашого борщу. Думаю, що він має найбільше шансів для змагання з борщем Манішевича. Для поради в цій справі слід звернутися до інж. Гаврила Гордієнка“.

7. „Чи готуєтесь до відзначення 75-річчя жіночого руху? Це треба зробити, бо є чим похвалитись: жінки захоплюють усі ділянки нашого життя, зокрема серед письменників жінок найбільше, а чоловіки „клінують“, або пильнують дітей“.

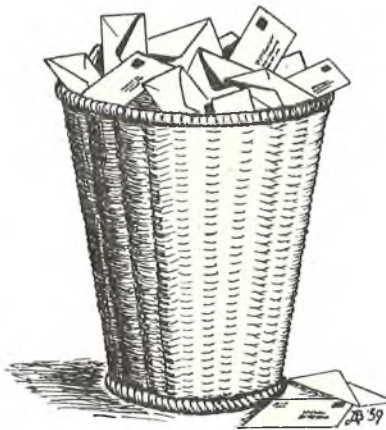
8. „Навіщо ви друкуєте спомини про видатних українських жінок? Чи не цікавіше було б містити біографії кінозірок з Голлівуду?“

9. „З відділу „На громадській роботі“ бачу, що ви збираєте різні фонди. Є організаційний, є фонд централі й СФУЖО, є резервовий і конвенційний, є фонд дому СУА, є фонд матері й дитини, є фонд п'ятсот, є пресовий... Чи не можна б ще заснувати фонду бідної читачки „Нашого Життя“, щоб вона мала з чого оті всі фонди сплачувати?“

10. „Чи не краще було б друкувати в „Нашому Житті“ замість оголошень різних погребників матримоніальні оголошення, щоб так допомогти тим бідним удовам, що залишилися після померлих чоловіків? А їх же, згідно з американською статистикою, стає в цій країні дедалі більше і живуть вони чимраз довше! Що ж їм, сердешним робити?“

11. „Чи не могли б ви, крім англійської сторінки, додати ще іспанську й італійську, щоб і інші народи довідалися про наш жіночий рух? Розуміється, це треба зробити за рахунок української частини журналу, бо її однаково мало хто читає“.

Оце такі окремі побажання з тієї купи листів, що їх редакція „Нашого Життя“ викинула до коша. Ви можете запитати: чому? Чому така неувважність до читачок? Відповідь на це запитання я знайшла в заяві редакційної колегії журналу, в складі Лідії Бурачинської, Л. Бур., Л. Чинської, Л. Бурач., Л. Б., Це був відпис заяви,

розмов із гостями. Вони повинні чемно привітатись, відповісти на питання й іти собі в іншу кімнату.

Треба пам'ятати, що батьки виховують дітей повсякчас, усім своїм поступуванням, а не тільки розмовами чи наказами. Тому постійна й детальна самоконтроль є їх обов'язком.

Все життя в родині мусить бути організоване й триматися рівним авторитетом матері й батька. Але про те скажемо у дальших статтях.

Віра Драч

НА ПОРОЗІ

НОВОГО ЖИТТЯ

(Докінчення)

Тутешній лікар уже старшого віку, впродовж кільканадцяти літ практики доробився поважного майна і мав замір передати свою практику новому лікареві. Планував переїхати на Мадярщину. Хоч він віднісся до мого чоловіка ввічливо але не згодився на те, щоб чоловік користувався тимчасово його ординацією, що йому обіцяно в Ужгороді.

Вістка, що приїхав новий доктор, який говорить до людей по-їхньому, скоро облетіла Довге й рознеслася по околиці. Уважливість до хворих і бажання допомогти у мого чоловіка — було щось такого небувалого й нечуваного, що серед населення пішов слух, що мій чоловік властиво не доктор, а знахор. Це ще більше заохотило

поданої до видавця „Н. Ж.“ Централу СВА, і лежав він на редакційному столі, прямо перед моїми очима, — тож я не могла цього документу не прочитати.

Ось що писала згадана редакційна колегія:

„Пятнадцять років ви кидали наші заяви про оплату нашої праці до коша. Але ми ще раз, у зв'язку з ювілеєм, хочемо про це нагадати. Чому в країні безмежних можливостей, українські працівники пера мають працювати безплатно? Тому, що викидаєте до коша ці наші плачливі заяви, ми мусимо кидати до коша безконечні листи наших читачів, бо не маємо часу й змоги не тільки здійснювати їхні побажання, а й прочитувати їх. Якщо й ця наша заява залишиться без відгуку, то нам залишається тільки одно — оголосити страйк.“

Редакційна Колегія Нашого Життя

От бачите, мої дорогі читачки, що діється за тими ювілейними кулісами!

Ната

до нього населення і пацієнти стали напливати і вдень, і вночі.

Чоловік кожного вислухав терпеливо, кожному дав пораду. Він мав дар від Бога віддавати свої сили людям. Забуваючи про себе самого, він працював і згоряв у тій праці, незаметно з дня на день, цілих двадцять літ.

А як він почав свою лікарську практику?

Пацієнтів приймав або в кухні, або коли я виходила з дитиною, з нашої мешкальній кімнаті. Почесальною було мале подвір'я, що наповнялось людьми аж до вулиці. Мав тільки кілька дрібних лікарських інструментів. Але його золоте серце доповнювало ці недостачі. З цими засобами станув він до боротьби з бактеріями й вірусами, що в повоєнному часі, залишені самі собі розквітали тут буйним, смертоносним квітом.

Незабаром перед нашими очима відкрився страшний образ здорового стану населення. Всі роди дитячих недуг косили сотні дітей, почавши від немовлят до старших, шкільного віку. Кашлюк, шарклятина, дифтерія, кір і мумс — це були сталі гості по селах, що вибухали епідеміями, забираючи малі, бездушні тільця в домовину. То знов ущухали на якийсь час, щоб набрати сил до нової косо-виці.

Вдень і вночі привозили люди дітей. Одних мучив страшний кашель, що виривався з грудей немов лаяння собаки — до того, що вже не хватало духа й дитина синіла — других, розпалених високою гарячкою з червоною висипкою шарклятини — інших, посинілих із запаленим горлом, що в останніх судорогах ловили крихту повітря, душені дифтеритом.

Здебільшого приносили дітей

уже в безнадійному стані. Тільки тоді рішався селянин на такий великий видаток, як нести дитину до лікаря. І скільки дітей умирало тут же у нас, у кімнаті, бо укол уже даний був запізно або лік уже не мав сили перебороти розгорілої недуги. Нещасні батьки заводили і гірко плакали, а лікар, замість висказати їм співчуття, мусів ляяти їх, чому чекали до останньої хвилини. Розпитуючи їх, довідався, що по селі ходить „задавка“ на діти і майже в кожній хаті діти умирають без лікарської допомоги.

Тоді чоловік завів зовсім іншу методу, всупереч тієї, що її стосував попередній лікар. Найперше давав лікарську поміч, а що йно потім була мова про заплату. Хто не мав грошей зараз, міг принести пізніше, а зовсім бідний діставав допомогу безплатно. Це своє рішення він дав оголосити по селах. Воно подіяло немов блискавиця і люди зачали йти немов на прощу. І диво! Ми зовсім не втрачали прибутку через те! Вбогі не платили, але багатші давали не раз більше, ніж чоловік вимагав.

Та не тільки дитячі хвороби забирали численні жертви. Як показалося в самому Довгому, а ще більше в довколишніх селах, були епідемії плямистого й черевного тифу, червінки, запалення легенів, а туберкульоза і полові недуги були поширені по селах, як наслідки війни.

Лікар звичайно — часто по неспаній ночі — вставав рано і йшов приймати хворих, що вже чекали на нього зпозаранку. Це тривало до обіду, що його не раз ми їли дуже пізно. Пообідавши наскоро, вже чекав на нього віз, а часом і два, щоб забрати його до довко-

У китайському ресторані

лишніх сіл. Часто він не знав, куди їхати наперед, бо Довге лежало в центрі участку, а села були у віддалі від 3-ох до 20 кілометрів у трьох різних напрямках. Додому чоловік приїжджав пізно ввечері. Знов вечера наспіх, бо треба було приймати пацієнтів, що вже чекали на нього від полудня. А це протяглось не раз і до пізньої ночі. І так день за днем без різниці, чи то в будний день, чи в неділю і свято.

При таких гігієнічних умовах, чи могла я дитину забезпечити проти всіх тих недуг, що їх зародки й бактерії приносили кожного дня люди з хворими дітьми у нашу хату? Дитина, що започаткувала своє життя у лагідному, приморському підсонні, де була достаточна гігієна й лікарська опіка, попала в різкий, підгірський клімат. Перебута далека дорога ослабила її відпорність і як тільки вона прийшла у контакт із хворими дітьми, зараз же заразилась кашлюком (у селі називали це „осялячим кашлем“). Велика гарячка і кашель затягнулись на кілька місяців, а потім, хоч і полетшало, дитина ослабла, втратила апетит і кожен подув свіжого повітря надворі викликавав нову простуду.

Далеко в горах, куди попередній лікар ніколи не заходив, у рідко порозкидуваних оселях, вибухла чорна віспа. Властиво вона там постійно була і коли лікар повертався від хворого, я з розпукою в серці молила Господа, щоб охоронив мою дитину від цієї страшної хвороби, якої наслідки приходилось нам бачити часто серед старих і молодих мешканців тих околиць.

Відвідавши аптеку, чоловік переконався, що вона була дуже бідна і вдоволялась ліками старого типу. Лікар тут же настоював, щоб аптекар постарався до своєї аптеки добрий запас модерних ліків. Вакцину проти віспи лікар діставав від уряду, щепити починав дітей від першого року життя. Ще було кілька щеплень проти дифтериту, а інших не було, то й не диво, що діти вмирали по селах, як мухи.

Вскочивши з розгону в таку вионажливу працю мій чоловік тільки через пів року міг вибратись до

Концерт закінчився.

Коли втишилась буря оплесків на залі і зникли відвідувачі з гардероби, можна було подумати, що дальше робити. Скрипаль признався, що він голоден, а й співачка виглядала дхляло. За концертною гарячкою я не подумала приготувати щось вдома. Але чоловік мій висунув пропозицію повечеряти в гарному ресторані й молоді мистці це з радістю прийняли.

Отже їдемо. Насилу запакували ми в багажник 144 чудових гвоздики і полетіли опустілими вулицями Філадельфії. Скрипаль почав вичислювати свої улюблені страви і грозив, що поїсть одним махом усі запаси опустілих по півночі ресторанів.

Але куди їхати? Всюди тихо, пусто, мертво. Єдиний автомат Горна освітлений каскадою світел. Але в нашому настрою до автомату? Ніколи! Там можна зїсти в поспіху каняпку чи напитися кави між одним ходом, а другим. Але нам ще дзвеніли в вухах мелодії і

шуміли оплески розбурханої залі. Не згадуючи вже про те, що співачка була в розкішній концертній туалеті, а оба панове у фраках.

— Ні, це неможливе, — сказав скрипаль. — Умру з голоду, а до Горна не піду.

Але тут ясным променем засвітила нам ще одна можливість. Їдемо до китайського ресторану!

Ярко освітлений, чистий і майже порожній ресторан прийняв п'ятку голодних із справжньою, східною гостинністю. Столик на п'ять осіб знайшовся зараз, біленькі серветки стояли „на струнко“ і кельнер-китаець подав нам список страв.

— Що вибрати? — паде ненароком питання. З однієї сторони стравоспису ціла галерея стейків, індиків і ще чогось там, а з другої — питомо китайські страви, виписані таємничими закарлючками в числі від 1—19.

— Мені прошу число 5, — говорю без застанови. — А мені 7, — каже співачка. — Для мене 10,

Ужгороду до здорового уряду з рапортом.

На своє здивування він там почув, що його назначення властиво не було дійсним (весь той час він не діставав урядової платні), а його післали туди, бо не мали іншого лікаря. Старий доктор у міжчасі з Довгого виїхав. Отже треба було робити нові старання, шукати якихсь протекцій, яких не було — але вкінці помогла та обставина, що уряд на це місце іншого лікаря не мав, а поміч лікарська, як референт — цим разом уже чех, побачив із рапорту — була нагальна і крайне потрібна.

Тепер чоловік дістав уже правдиву номінацію участкового лікаря з платнею, але з тією умовою, що до назначеного часу дістане громадянство, зностріфікує свій диплом із київського університету, здасть іспит із чеської мови і зробить фізикат. Це були умовини, які поставив уряд лікареві до якнайскорішого виконання поруч праці, яку він виконував у селах, до його участку приналежних.

Повернувшись додів, де вже на нього чекали нетерпеливо маси пацієнтів і заспокоївши їх потреби, ми раді з вістки, яку привіз, у першу чергу кинулись шукати кращого мешкання. По довгому розшукуванні і за добру платню ми врешті винаймали осібний домік. Він складався з трьох кімнат і кухні. Це мешкання, хоч крайно брудне й запущене, здавалось нам тоді мрією! Особливо мені, що хотіла відділити дитину від безпосередньої зустрічі з недужими. То ж коли тільки можна було, я найняла жінку до помочі і з нею разом білила й чистила наше мешкання, щоб привести його до можливого стану. А незабаром ми переїхали туди, щоб почати в ньому нове життя.

Отакі були наші перші кроки на Закарпатті, де довелося нам прожити довгих двадцять літ. Привітно зустріла нас ця земля і з радістю вкладали ми в неї свої сили, яких вона так потребувала.

ВИРІВНУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

— сказав мій чоловік, — а для мене 3, — докинув мій син. Скрипаль важить, вагається і з таємничою усмішкою просить число 13.

Ми всі в нервовому вицікуванні. Розглядаємось довкола, подивляємо китайські мальовила на стінах, різьби-квіти і тиху „піднебесну“ музику.

Дуже швидко з'являються на нашому столі два величезні чайники чаю і смішні маленькі посудини без вушок, що мають заступити чайні чашечки. Виходить, що вечерю треба чаєм починати. Він дуже сильний, пахне якимсь зіллям і мені не надто смакує.

А ось і сама вечеря. Кельнер, вгинаючись під тятарем підносів, зручно заставляє стіл щільно прикритими металевими полумисками. Дві великі миски рижу і щось, що нагадує м'ясні паштети, доповнюють вечерю. Немає хліба, немає картоплі, немає ножів. О, трагедіє!

Підіймаю з цікавістю свою покришку і п'ять пар очей зависає над моїм полумиском. Куряча печінка, вимішана з неокресленої якості галушками, щедро присипана цілими, тиркими міддалами. Порція така, що вистане на три особи. Сміємося голосно з мідгалів, що їх я безцеремонно усуваю з полумиска і по зниженій ціні виставляю на "sale" Охочих немає.

Тепер черга на співачку. Її полумисок парує якимись загадко-

вими пахощами. Це величезна порція раків, що потопують у густій підливі. — Давайте рижу, просить Оксана. — Я страшенно люблю раки.

Під покришкою мого чоловіка тонесенькі шматочки яловичини, завбільшки поштового значка. Збоку шапочки з грибів і зелений у стручках горох, майже в сирому стані.

— Непогожо, — каже він. — Можна спробувати.

Син, як показалося, вибрав знаменито. Половина золотої курки, печена на ріжні так аж напрошується, щоб її зісти, тільки... не одній особі...

Тепер черга на скрипалю. Він обережно підносить покришку і наша безмежна цікавість заспокоюється. Повен, глибокий, пропадистий полумисок макаронів. Сміємося.

— Бідний Альберто! По такому успішному концерті та при такому голоді доведеться їсти йому на вечерю варене тісто!

Але від чого добре людське серце? Проголошуємо складку на нашого скрипалю і змить його полумисок прикрашує куряча лавка, раки, кусники яловичини, гриби, печінка й рижа.

— Тільки без мідгалів, на милый Біг! — просить він.

Счиняється метушня. Всі коштують своє і чуже, обмінюються стравами, забуваючи за правила етикету. Але вечері ще не кінець.

Ананасовий компот і тістечка завершують наш пир.

А тістечка ці особливі. Це щось посереднє між крихкими піріжками, а нашим хрустом. До того в них є „несподіванка“. У кожному з них захована карточка, а на ній кілька англійських слів

Розхапуємо ці піріжки, що криють у собі призначення нашої долі, побажання, пересторогу, захохоту, докір...

— Ану, покажіть, що кому судилося!

Перша показує свою карточку Оксана.

„Він подивляє тебе“ — стоїть написано ясно й виразно. Ми впевнені, що карточка говорить правду.

„Більше віри у власні сили“, — стоїть у моєму тістечку.

Відчитуємо карточку мого чоловіка. Карточка трошки перепечена, але напис ще можна відчитати: „Тактовна ваша поведінка є доказом вдумчивості“.

Син сподівався може чогось цікавішого, не доцінюючи як слід вартості доброго здоров'я, що його пророкувало чародійне, крихке тістечко.

А тепер черга на скрипалю. Його карточка захована в затуленому кулаці. Він сміється й тішиться, як мала дитина. Що там такого?

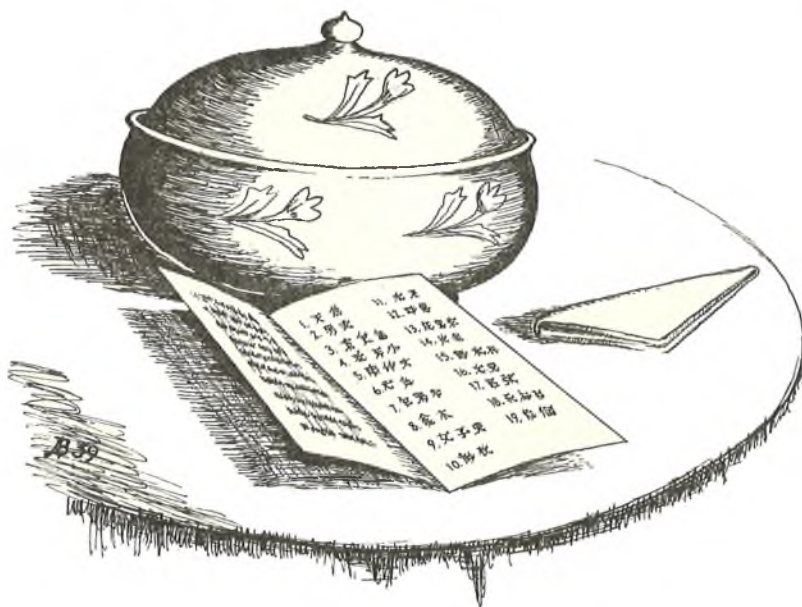
„Твоя подорож увінчається великим успіхом. Усе, чого шукаєш, віднайдеши!“

Чи може бути краще пророцтво для молодого музики? Хай живе китайський ресторан із його тістечками! **Іванна Савицька**

Із праці Комісії

КОМІСІЯ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

Комісія оформилась у Торонті дня 20. грудня. Головою вибрано п-ню д-р Ірину Нітефор, секретаркою п-ню Євгенію Янківську. Теми поділено, як слідує: „Роля жін. організації у суспільній опіці“ — п-ні Є. Янківська, „Потреби нашої спільноти в Канаді“ — п-ні д-р І. Нітефор, „Потреби нашої спільноти за морем“ — п-ні М. Спольська, „Добування фондів“ — п-ні М. Негрич, „Співпраця з іншими харитативними організаціями“ — п-ні д-р Віра Кос, „Модерна суспільна опіка“ — п-ні Дастик.

Постаті Конгресу

Олександра Бойко-Сулима

President of the Ukrainian Women's Organization in Germany, and delegate to the World Congress of Ukrainian Women.

П-ні Олександра Бойко-Сулима займатиме на нашому Конгресі особливе місце. На тлі всіх проблем „Українки у вільному світі“, вона повинна накреслити картину життя жінки-українки на рідних землях.

Для цього п-ні Олександра Бойко-Сулима має всі дані. Уроженка Слобжанщини, вона докорінно зв'язана з цією частиною української землі. Спершу працювала вчителькою, а потім — закінчивши Педагогічний Інститут — доповнила студії в Інституті для вивчення чужих мов та 2-річний філософський факультет при Харківському Університеті.

На протязі багатьох років викладала німецьку мову спочатку в десятирічках, а потім у високих школах. Від 1936 р. була науковим секретарем катедри чужих мов.

У 1943 році подалась у велику мандрівку. Перейшла всі її етапи, включно зі становищем робітниці із значком „Ост“. Та не кидала ніколи літературної й наукової роботи. Скоро по капітуляції стала

вчити німецької мови у Високій Економічній Школі, а в 1954 році стала секретарем Асоціації Незалежних Советознавців. Літературні нариси її появляються в різних журналах, а недавно тому вийшла збірка поезій.

П-ні Олександра Бойко-Сулима вже довгі роки співпрацює зі Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій. На конгрес М.М.М. у 1950 р. в Парижі надіслала вона реферат на тему „Економічна роля матері“, а в Студ. Днях М.М.М. у 1955 р. у Бонні реферувала тему „Труднощі молодих матерей“. Для реферату „Жінка-в'язень у ССРСР“, що його предложено на конгресі СОКАЖО у Римі в 1957 р., п-ні Олександра Бойко-Сулима опрацювала основний матеріал.

В організованому житті українського жіноцтва теж брала видатну участь. Довгий час була членом Гол. Управи Об'єднання Українських Жінок у Німеччині, а тепер стала його головою.

Довголітня праця в Асоціації Незалежних Советознавців наблизила її до проблем сучасного життя в Україні. З усіх ділянок життя

Із праці Комісії

КОМІСІЯ КУЛЬТ. ОСВІТНЬОЇ ПРАЦІ

На сходах Комісії, що відбулись у Нью-Йорку дня 9. травня зреферовано дві теми. П-ні Марія Стефанів говорила про „Доповіді в жін. організаціях“, а п-ні Лідія Бурачинська про „Дописи про працю жіночих організацій“. Над обома рефератами розгорнулася широка дискусія, яка доповнила їх.

Комісія Культ. Освітньої Праці в Торонті оформилась на сходах дня 14. березня. Головою Комісії вибрано п-ню Марту Кравців-Барабаш, секр. п-ню Маркіяну Гузар. Звітний матеріал перебрали опрацювати: п-ні Барабаш за ОЖ ЛВУ, п-ні Вербицька за ОУК, а п-ні Винницька за ЛУКЖ. Темі устійнили, як слідує: „Бібліотеки в жін. організаціях“ (п-ні Марія Охримович), „Імпresi“ (п-ні Оленка Глібович), „Радіомовлення“ (п-ні Маркіяна Гузар), „Нар. мистецтво“ (п-ні Марія Велигорська).

найбільше цікавить її життя жінки й матері. В тому напрямку придбала вона цінні матеріали і використала їх для праці „Українська жінка на рідних землях“. Ця доповідь дасть Конгресові погляд і напрямні.

ФУНДАТОРИ ДОМУ СУА

При придбанні Дому СУА Відділи закупили уділи (шери) його. Першим уділовцем став 34 Відділ у Коговзі, а найбільше уділів закупив 42 Відділ у Філадельфії (7). У цілому 29 Відділів закупило шери Дому на суму 4.800.00 дол.

Рік тому розпочали ми акцію цеголок, щоб позбутись довгу, який тяжить на Домі СУА. Акція пробігла успішно. Правда, не всі Відділи вивязались із одержаних цеголок. Але ми певні, що вони доповнять це. А тепер, напередодні Конвенції проголошуємо нову акцію для наших Відділів. Це **фунда-торство Дому СУА**.

Яка різниця між цим, а уділами? Відділи — уділовці, декларуючи шер, стали співвласниками Дому. Шер є цінний папір, що його можна відкликати чи продати. Отже зв'язок Відділів із Домом СУА є тісний, але свобідний.

А тепер, коли Дім СУА може позбутись моргеджу, Дім повинен перейти на власність Відділів. Цього можна досягнути — при допомозі **фундації**. Це значить, коли Відділ здекларує свій шер на фундацію, тоді звертає шер і стає дійсним співвласником Дому: його імя буде вмуроване на таблиці, вміщеній в головній залі Дому СУА.

У цій же справі вже пішов обіжник до Відділів СУА. Незвичайно скоро відгукнулись Відділи на те. Фундаторами Дому СУА стали:

1 Відділ СУА в Нью-Йорку — один шер (100 дол.).

2 Відділ СУА у Честері — один шер (100 дол.).

35 Відділ СУА в Озон Парку — один шер (100 дол.).

42 Відділ СУА у Філадельфії — два шер (200 дол.).

43 Відділ СУА у Філадельфії — один шер (100 дол.).

45 Відділ СУА у Менчестері — один шер (100 дол.).

47 Відділ СУА у Рочестері — один шер (100 дол.).

Далеко від рідного гурту

Вермонт, Ілл. — це невелике американське містечко, загублене серед безмежної рівнини. Осередок містить декілька крамниць, кіно, пошту й банк. І безліч чепурних домиків у плеканих квітниках. А довкруги, по тій безмежній рівнині розкинені фермерські хутори. Для них це містечко є діловим і товариським осередком.

Безліч таких містечок розсипані по цілій Америці. І ми не завважили б його напевно, коли б восени 1956 р. не трапилась тут надзвичайна подія. Прибув новий лікар із своєю родиною.

А це дійсно подія! Містечко й околиця так дуже його потребують! Мейор містечка привітав його першого ж дня. А його дружина й інші пані придумали несподіванку: зладили перекуску втомленої родини. Це ж далеко подорож, 250 миль, аж із Шикага!

Вже першого дня завязались нитки приязні. Родина лікаря (дружина, батьки дружини й 3-х синів) радісно відчули оце тепло, що йшло від цих досі чужих людей. А місцеві раділи, що мають лікаря та милу його родину, що з таким дивним акцентом розмовляє по-англійськи. Хто вони?

Поволі все вияснилось. Вони — політичні емігранти, українці. Др. Юрій Чопівський і його дружина з роду Клепачівських ще малими дітьми виїхали з України. І хоч вирости на чужині (він у Катовицях, а вона в Ченстохові), проте живо зберегли в душі своє призначення — свідчити у вільному світі про поневолення Батьківщини. І з цим виїхали у дальшу мандрівку. А тепер передають це своїм синам, з яких два народились уже на американській землі.

Перших кілька місяців зійшло на впорядкування мешкання й лікарської канцелярії. Доктора чекало велике поле праці. Але й його дружина не дармувала. Поза своїми родинними й домашніми обов'язками, вона допомагає чоловікові в його канцелярії. Та обмежитись цим не могла. Бо вже дуже скоро звернувся до неї місцевий жіночий клуб із проханням розказати їм щось про Україну.

Пані Софія порадила із сво-

єю матір'ю. У клубі вона вже була кілька разів і пізнала його невимушену, товариську атмосферу. Як поставити цю доповідь? Щоб вона зацікавила та передала як-найбільше з наших прагнень і змагань? Найкраще буде, коли весь жіночий клуб прийде до них у гості.

Це ж легко здійснити. Хата велика, багато кімнат. У найбільшій із них можна буде виголосити доповідь. У менших кімнатах зладити виставку народного мистецтва. А одну з них призначити на буфет, де були б тільки українські страви.

Сказано — зроблено. Правда, не одним помахом руки! Бо всю хату треба було перевернути горі дном. А вже буфет! Три дні перед тим пеклося й приготівлялось. З-під досвідчених рук п-ні Марії Клепачівської все вийшло смачне на диво. І почалась гостина. Авта обложили всю вулицю. Прибуло сімдесять п'ять осіб.

Почалась доповідь. Це було напередодні 22. січня 1957 р. „За кілька годин замах на ратуші в Шикаго наш жовто-блакитний прапор“, почала пані Софія. Розказавши про роковини, вона дала короткий нарис історії, географічного положення, характеру і звичаїв народу. Поміж те старший синок на кивок матері пускав на патефоні відповідні платівки.

Закінчивши свою гутірку, що тривала пів години, пані Софія відповідала ще на численні питання. Довелось вияснювати багато втертих понять, що загніздилися. Наприклад, що Україна — це провінція Росії, або що має самостійність, бо репрезентована в ООН. Та це недовго тривало. Гості були нетерпеливі оглянути все й покоштувати виложених страв.

І почалось воно. Із харчуванням не було багато клопоту. Буфет був зимний, отже гості самі сягали за стравами й розміщувались із тарілками, хто де міг. В американців є ця товариська легкість, що уможливило того роду гостини. Та під час того пливе розмова й тут господарям було ще багато роботи. Відповідати й пояснювати.

Гостина подобалась. Бо скоро

після того запрошено паню Софію до сусіднього містечка Луїставну на таку саму доповідь. Туди вже не можна було везти з собою буфету чи виставки, хоч узяла з собою декілька окремих предметів, як і мапу України.

А потім посипались запрошення. До клубу Ківоніс, до церкви методистів, до школи. Пані Софія стала популярною особою в околиці, а про Україну вже знала кожна мала дитина.

І коли вона, як мати, запропонувала у школі запровадити скав'тінг, то шкільна влада дуже радо на це погодилась. Їй доручили почесне становище „пластової матері“ (dean mother). І знов відкрилось перед нею нове завдання. Провадити з дітьми пластові гри, навчати їх пластових засад. Пригадалися пластові гутірки та мандрівки на Соколі. Щороку їздила вона туди з далекої Ченстохови, щоб зачерпнути цілющого повітря Карпат та рідного духа. А тепер, серед широкого американського степу передає його своїм дітям посеред гуртка їх однолітків-американців. Чи не химерна це доля?

Щороку в літі везе пані Софія своїх синів до нашого пластового табору. Весь Вермонт, Ілл., знає, що родина доктора поїхала „до своїх“ А коли повернеться, чекають її перші овочі з фарм та перші плоди з піль. Бо їх вдячні фермери завжди привозять „докторові з України“, як їх в містечку називають. Як вияв прихильності й уваги.

Бо ж вони полюбили свого доктора. Хоч він „із України“, проте він їхній, а його далеку Батьківщину вони теж включили у своє серце. І разом із ним прагнуть для неї свободи. Л. Б.

ОСОБИСТЕ

Зприводу важкого горя, що його зазнала госп. референтка нашого 55 Відділу п-ні Ольга Пайда внаслідок смерти чоловіка, висловлюємо їй наше щире співчуття.

Управа 55 Відділу СУА
в Лос Анджелесі

Ще одна втрата

ПАМ'ЯТІ МАРІЇ СКОРОПАДСЬКОЇ-МОНТРЕЗОР

Мало жінок у нас виявляє себе в політичному житті. І коли недавно тому на чолі гетьманського руху стала найстарша дочка гетьмана Скоропадського, ми відмітили цей факт. Нехай, що правом свого роду й походження вона зайняла таке визначне становище. Та непідготованою вона не була, а впродовж двох літ вповні опрацювала себе на ньому.

Майже нічого не знаємо про дитинство й юність цієї жінки. Знаючи тісну спаяність гетьманської сім'ї, треба припускати, що було воно осяяне любов'ю і зазнала вона дбайливого виховання. Факт, що задумала вона студіювати медицину, теж багато говорить. Небагато дівчат із аристократичних родин рішались на такі складні і довгі студії.

Закінчивши медицину у Швайцарії, працювала вона в одному з шпиталів Берліну. У 1927 р. доля її получилась із графом Адамом Монтрезором, одним із видатних діячів гетьманського руху. Як його дружина, вона переїхала до Варшави. Тут теж віддавалась фаховій праці, працюючи в одному з шпиталів. Та в загальному її роля була далеко більша. Вона всіма силами підтримувала свого чоловіка у його праці. А він очолював гетьманський рух у межах тодішньої Польщі.

Отут найбільше пізнало й запам'ятало її багато наших людей. Висока і струнка, гладко зачесана, вона була завжди привітною господинею їх скромного помешкання. У зустрічах і дискусіях діячів брала завжди участь. Силуета цієї гарної жінки з великим, сімським котом на колінах, немов невідлучна від розмов у кабінеті графа Монтрезора.

Та з тих відвідувачів мало хто знав її з іншого боку діяльності. Тісно зв'язана з православною парافیєю Варшави, вона дбала про місцеву бідноту. Під її лікарською опікою перебували всі потребуючі хворі, тихо й без розголосу вона відвідувала всі ті родини. Коли по втраті чоловіка вона знайшлась

сама в розбомбленій Варшаві і приятелі радили їй виїхати, не хотіла зробити цього, не попросившись із усіма своїми „знайомими“ Хвора і прибита втратою, вона обійшла пішки всіх, складаючи з

Марія Скоропадська-Монтрезор
Із портрету Кл. Трохименка
The late Maria Skoropadska Montresor, the Executive of the Ukrainian Hetman movement.

останніх своїх засобів невелику лепту.

Дальше її життя пробігло у крузі гетьманської родини. До останніх літ вона підтримувала хвору матір і німецького брата Петра. Проте у зустрічах і розмовах гетьманського дому вона брала живу участь. Її й дальше живо цікавив перебіг гетьманського руху і вона мала на всі справи свій власний, самостійно вироблений погляд. Про те свідчать усі приятелі гетьманського дому та принагідні відвідувачі.

Важкі удари, що скоро по собі слідували, вона перенесла з гідністю. Смерть батька й матері, а скоро потім несподівана смерть улюбленого брата — не заломали

її. Хоч важке було рішення, що його вимагали від неї чільні діячі гетьманського руху, проте вона не відсунулась від відповідальності. І хоч і тут були різні спроби виступів проти „жінки на становищі Верховного Керманіча“, вона зуміла перебороти їх своїм тактом, розумом і досвідом. Її дворічне керівництво залишило у співтоваришів якнайкращі спогади.

У 1958 похоронили її в Обертдорфі поруч її матері та брата. З жалем попросили її діячі гетьманського руху, з подивом поклонилось їй пам'яті українське жіноцтво, прощаючи в ній видатну жінку на чільному політичному пості.

Л. Б.

Успіхи юначок

Здібність промовляти стає особливою прикметою української жінки. **Лідія Швабінська**, студентка Дайк енд Спенсіріен Бизнес Каледжу у Клівленді дала недавно тому доказ того. Відбуваючи курс красномовства, вона вибрала однією зі своїх тем українське народне мистецтво. І коли під час своєї промови стала вигортати з валізки принесені скарби, професор продовжив їй призначений час. Лідія Швабінська говорила так цікаво, що слухачі не могли відорвати від неї очей і вух. „Я не мав серця переривати вам“, сказав строгий професор, хоч до тепер ніколи не трапилось такого випадку у цьому каледжі.

ЦЕГОЛКИ ДОМУ СУА

Ще є остання можливість полагодити перед Конвенцією цеголки Дому СУА. Чи Ваш Відділ розпродав свої? Прохаємо ще перевірити всі можливості й полагодити це. Щоб не було Відділу, що не розпродав би цеголок Дому СУА!

Своєчасно внесена передплата дає здорову фінансову підставу видатництву.

Зразкова вистава

Вістка про нашу виставку в Джерзі Ситі промайнула у квітні через пресу, як багато інших. Сама цифра 700 відвідувачів застановила читача — в тому числі багато добірної американської публіки. І те, що виставка відбулась в американському музею.

— Я прочитала в обіжнику Централі заохоту до влаштування виставок по публичних бібліотеках, каже голова 71 Відділу, п-ні Турко. Це й спонукало мене зайти до місцевої бібліотеки, яка міститься в одному будинку з музеєм. Там мене скерували до директора музею, який радо погодився відступити одну чи дві залі. Ми й вибрали ту, що здавалась нам найбільш пригодною, на два тижні, від 4—18 квітня.

І почалась робота. Відділ створив окремий комітет виставки, що його очолює п-ні Варка Бачинська. Членами його стали пп. Турко, Дзядів, Гумовська, Назар, Качмарська, Ярош, Могуча, Білозор. Почались наради. Як виставку упрягнувати? Які збирати експонати? Тут прийшов із порадою проф. Малюца, до якого звернулись пані. Окрім предметів нар. мистецтва запропонував виставити й картини мистців із українською тематикою.

Народні строї вивішено із музейної збірки Централі. А вишивки, килими, кераміку й дереворізьбу зібрано серед членок Відділу. Свої речі дали пп. Бачинська, Білозор, Гумовська, Драган, Дмитрів, Дзядів, Качмарська, Коропецька, Квасниця, Кульчицька, Мартинець, Могуча, Назарева, Онуляк, Турко, Сакало, Ференцевич, Харченко. Підібранням картин зайнявся проф. Малюца.

Та це тільки початок роботи. Зібрано понад 300 експонатів, а як їх уложити? Комітет виставки стався придержуватись регіонального розподілу. Але не завжди це було можливе. Особливо, коли врахувати малу кількість вишивок із центральних земель. Заля була поділена перегородками і в них можна було групувати матеріал.

Картини мистців завершили його. Ось на чоловічій стіні „Гуцулка“

Мороза, а поруч неї краєвид із гір Кетскіл у його живій інтерпретації. А тут знов ніжні вишивки Наддніпрянщини, а над ними краєвид Кричевського, народні типи Бутовича. Гуцульський куток доповнювали народні типи Гординського. До старовинних узорів дуже добре підходили малюнки Галини Мазепи, золотом виблискували картини Стефановичевої. Ладітно споглядали із рам ікони Шухевичевої й Холодного. А все це доповнили краєвиди Білинської, Дядилюкової, Морозової, Малюци, Іванця.

Знаряддя для виставки дав музей. Можна було вибирати в габльотах, лавках, столах, а навіть відповідні манекени знайшлися. Це дуже улегшувало підготову й заощадило багато коштів. Бо треба було рахуватись із видатками: адже за відвідування виставки музей не побирає вступів.

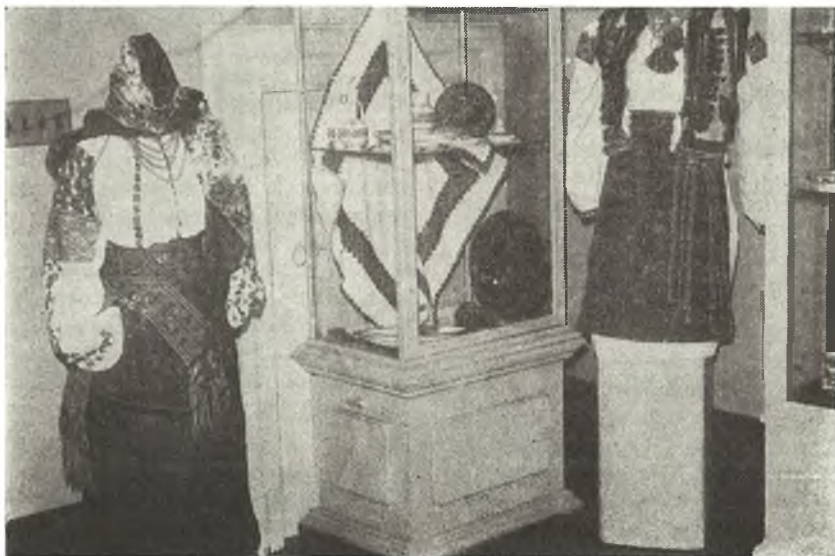
І так у суботу, 4 квітня зполудне виставка була готова. Відкрив її директор музею, звертаючись до небагатьох відвідувачів теплими словами. Зазначив, що такої багатої виставки народнього мистецтва ще в цьому музею не було. Прибули репортери місцевих газет, що поробили світліни.

Почекали ще на показ писання писанок. Перевела його п-ні Ольга Грицай із Перт Амбою. З-під її рук у короткому часі вилонилась писанка, писана в кількох кольорах. З зацікавленням приглядались тому відвідувачі, що напливали.

По середині залі, на столі, лежали англомовні книжки про Україну. Тут могли заглянути зацікавлені й довідатись дещо про її історію й мистецтво. Але були й живі інформаторки. Молоді дівчата — Ліда Підгородецька і Мотря Нинка в гуцульських строях пояснювали експонати.

Виставку попередили нотатки у місцевій пресі. Впродовж двох тижнів появились світліни і звіт домлення. Музей рад був виставку продовжити. Але наближувались наші свята. Комітет виставки не міг протягати звороту експонатів.

Дня 18 квітня виставку закрито. Комітет виставки вложив багато праці в це діло. Зезезення й відвезення експонатів, їх розложення і постійні дижури пань — було великим навантаженням. Але в висліді це почин, яким пишається вся українська громада Джерзі Ситі. Сімсот відвідувачів і ряд газетних вісток у великому місті — це великий осяг. Л. Б.

Із виставки укр. нар. мистецтва у Джерзі Ситі:

Поруч габльотки з низинною вишивкою видніє стрій буковинський і гуцульський.

The 71 UNWLA Branch in Jersey City displayed Ukrainian costumes and other Ukrainian folk-art articles at the exhibition in Jersey City Museum.

† Посмертна згадка

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

По довгій недузі покинула нас навіки членка 42 Відділу **Параскева Бохей**. Народжена у 1896 р. у Болехові, прибула до Америки в 1913 р. Брала активну участь в українських товариствах, виступала в аматорських гуртках. До 42 Відділу вступила при його заснуванні. Покинула в смутку синів Юосипа й Теодора, невістку Емілію і 5 унуків.

Похорон відбувся дня 9. квітня з похоронного заведення Марії Насевич. Членки 42 Відділу провели Покійну в останню дорогу та взяли численну участь у похороні. Вічна їй Пам'ять!

Анна Сивуляк
голова Окр. Ради

ПІТСБУРГ, ПА.

Дня 10. квітня відійшла від нас на вічний спочинок членка 27 Відділу **Катерина Лесняк**, проживши 68 літ. Походила з с. Рудинка, пов. Ліско. Залишила у смутку чоловіка Миколу, сина, невістку і двох внуків. З жалем попрощали її членки 27 Відділу спільною молитвою при домовині. Всі рядами пішли до церкви, а потім відпровали на цвинтар.

Недавно тому Відділ втратив ще одну членку, що про неї вже була згадка у звіті з праці. Це **Ірина Луцька**, бувша народня вчителька, яка недавно прибула на вільну землю Вашингтона, але й скоро покинула її. Цю втрату відчули ми болуче.

Нехай прибрана земля буде Вам легкою, дорогі Союзанки!

Анна Юга, секретарка

НЬО ЙОРК, Н. Й.

У четвер, дня 9. квітня розпощалася з тим світом вельми заслужена членка „Жіночої Помочі“, з Відділу СУА бл. п. **Ольга Шуст**. Покійна приїхала до Америки в 1914 р., тут незабаром одружилась і почала життя в новому світі. Проживаючи в Нью Йорку, де українська громада вела широку, громадську працю, включилась у

неї разом із своїм чоловіком. Найбільш активною була у 3 Відділі СУА, де була двома наворотами головою, останній раз від 1930—1935 р. Була дуже жертвенна, як на релігійні, так і на народні цілі. Хворіючи на серце в останніх роках, вона вже менше виявляла себе у громадській праці, але живо інтересувалась справами Відділу.

У понеділок, дня 13. квітня членки 3 Відділу відпровали Покійну на місце вічного спочинку, а над могилою попрощала її найстарша членка п-ні Магдаліна Слободян. Покійна залишила в глибокому смутку чоловіка Миколу, дочку Марію з чоловіком, сина Василя і троє внуків.

Нехай вільна, американська земля буде їй легкою! М. Д.

ЯК ПЕРЕДПЛАЧУЄМО „НАШЕ ЖИТТЯ?“

Чотири роки тому ухвалено на Конвенції у Філадельфії рішення, що кожна членка СУА повинна передплатити журнал Наше Життя. Адже без нього вона не бачить і не знає життя організації!

Почалась у тому напрямку праця. Деякі Відділи перевели ці заходи дуже успішно. Наприклад 5 Відділ у Дітроїті виказав гарний вислід: із його членок 80% передплатили Наше Життя. По ньому слідував 57 Відділ у Ютиці, там 75% членок стали його читачками, а в 47 Відділі в Рочестері 70% членок передплачують Наше Життя.

Тепер маємо нові вислиди. Черговим є 41 Відділ у Філадельфії, якого 80% членок передплачує Наше Життя. За ним слідує 22 Відділ у Шикагу, якого 75% членок дотепер передплатило журнал. А потім 20 Відділ і 42 Відділ у Філадельфії виявились дбайливими в тому напрямку: перший має 72%, а другий 70% членок передплатниціями.

Проголошуємо це напередодні XII Конвенції. Треба, щоб застановились управи Відділів, чи досить завдали вони собі труду, щоб перевести ухвалу в життя. Вище згадані Відділи гарно попрацювали. Чи не могли б інші піти їх слідами?

Адміністрація „Нашого Життя“

ДОПОМОГА ОДЯГОМ

Праця Комісії Сусп. Опіки виявила, що допомога одягом дала дуже добрий вислід. Пачки доходять і приносять користь. Українці у Польщі і Югославії щиро вдячні за те.

Багато Відділів вислало їх в осінньому й весняному часі. Тепер перериваємо на літній час оцю висилкову роботу. Та треба й у тому часі пригадувати громадянам про збірку одягу. Багато людей в літі перепроваджують, відновляють помешкання й при тому переглядають свої сховки. Слід збирати одяг, щоб нагородити його на ранню осінь.

МЕШКАЛЬНІ БУДИНКИ

Журнал МекКол уже двічі скликав нараду спеціалістів, щоб устійнити, як повинна виглядати вигідно й добре збудована родинна хата. У висліді того вибрано два типи хат — нижче 18.000 дол. і вище цієї ціни. У кожному стейті Америки продукує їх одна будівнича фірма.

ЮВІЛЕЙНИЙ ПРЕСОВИЙ ФОНД Н. Ж.

Від. 71 Джерзі Сіті	20.00
Іванна Савицька, Філадельфія	10.00
Олена Блавацька, Філадельфія	3.00
Анна Стронська, Шикаго	2.00

Щире Спасибі!

Редакційна Колегія Н. Ж.

Відмічування при адресах продовження передплат на „Наше Життя“ друкарня не переводить ьожного разу, лише згодом вміру часу. Просимо проте не тривожитись, якщо вплата не відмічена зараз у найближчому числі.

* * *

Всім Вп. Паням, які крім передплати зложили пожертву на ПРЕСОВИЙ ФОНД, складаємо цією дорогою сердечну подяку. Виказ пожертв на сторінці „Вістей з Централі“.

Срібна Зірка

Збірник віршиків і оповідань
Упорядкувала Марія Юркевич
Відбитка з „Н. Ж.“

ЦІНА 50 Ц.

Замовляти в Централі СУА

С Ф У Ж О

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Одинадцятий рік видання

Число шосте

Програма Конгресу СФУЖО

24.—27. червня 1959

СТУДІЙНІ ДНІ

Український Інститут Америки, 2 Е. 79-та вул., Нью Йорк

24. ЧЕРВНЯ, середа

9:00 год. рано: Богослуження в обох українських церквах

5:30—10:00 год.: Відкриття Студійних Днів
Представлення голов Комісій
Наради Комісій — Культ. Освітньої Праці, Зв'язків, Економічної

25. ЧЕРВНЯ, четвер

9:30—1:00 год.: Нарада Програмової Комісії

2:00—5:30 год.: Нарада Організаційної Комісії

6:30 год.: Наради Комісій — Суспільної Опіки, Виховної і Молоді

ДІЛОВА СЕСІЯ КОНГРЕСУ

(Готель Статлер, Нью Йорк)

26. ЧЕРВНЯ, п'ятниця

8:00 год. рано: Реєстрація делегаток і гостей
Ділове відкриття Конгресу — Олена Залізняк
Вибір почесної і ділової Президії
Вибір Комісій — Мандатової, Резолюційної, Номінаційної, Преси

Доповіді (по 10 хвилин):

75-ліття жіночого руху — п-ні Олена Залізняк

10-ліття СФУЖО — п-ні Олена Лотоцька

Представлення делегаток членів-організацій і їх звіти (по 5 хвилин)

Доповідь: Українська жінка на рідних землях — п-ні Олександра Сулима

Привіт на рідні землі

Закриття Сесії

1:00 год.: Репрезентативний обід учасниць Конгресу СФУЖО і Конвенції СУА

2:30—5:00 год.: Сесія Молоді:

5:30 год.: Відкриття

Вибір Президії

Доповіді: „Українська молодь у вільному світі“ — п-на Дарія Гасюк

„Українська молодь на рідних землях“ — п-на Мирослава Томоруг

Звіт голови Комісії Молоді

Дискусія

Відчитання резолюцій Комісії Молоді

Закриття Сесії Молоді

СВЯТОЧНА СЕСІЯ КОНГРЕСУ

7:30 год.:

Вхід Президії Конгресу

Вхід представниць членів-організацій

Гимн і молитва

Представлення членів-організацій і Управи СФУЖО

Слово голови п-ні Олени Залізняк

Програма СФУЖО — п-ні Ірина Павликовська

Українська жінка в США — п-ні Маруся Бек

Слово представниці членів-організацій

Виступ хору „Ластівка“ 66 Відділу СУА з Нью Гейвену

Закриття Святочної Сесії — п-ні Олена Лотоцька

Із життя наших Централь

СОЮЗ УКРАЇНОК ФРАНЦІЇ

В літі 1958 р. розпочалась тут допомогова діяльність. У відповідь на листи з Югославії українки у Франції стали збирати уживаний одяг й вислати туди. Найбільше праці вложила в те голова п-ні Ганна Пастернак, яка сама одна збрала й вислала 13 пакунків одягу. Причинились до того також інші пані, так що в цілому СУФ вислав біля 20 пакунків.

Про цю акцію довідались люди з інших наших поселень. Недавно тому звернулись до нас люди з Німеччини з проханням вислати для дітей залишених уживаних дитячі іграшки чи книжечки. Ми помістили в цій справі оголошення в газетах і якщо вдасться зібрати відповідні речі, вшлемо їх туди.

Великою нашою журою є організаційна ділянка. Досі централь в Парижі має тільки дві філії в Ліоні і Лянсі, що доволі далеко від нас віддалені. Треба б і ті філії відвідати, а головне — подбати про заснування нових осередків. А організаційні поїздки коштують! Отже покищо стараємось навіязати перші зв'язки листуванням, бо у Франції є багато українських осередків, де живе й діє наше жіноцтво. Може вдасться з часом притягнути більше жінок в організовані ряди.

Л. В.

ЖІНОЧА СЕКЦІЯ У БРАЗИЛІЇ

Дня 22. лютого відбулись другі заг. збори Жін. Секції у Сан Павлі. Головна її праця була спрямована на допомогу т-ву „Соборність“, яке об'єднує українців у цьому великому місті. Однак деякі почини й імпрези Жін. Секція перевела самостійно, а це були:

Ялинка для дітей дня 12. січня 1958, що згуртувала біля 500 осіб. Жін. Секція підготувала концерт із коляд, а потім 125 дітей дістало подарунки.

Свято Матері та Жінки-Героїні дня

ДРУГИЙ ДЕНЬ КОНГРЕСУ

27. ЧЕРВНЯ, субота

9:00 год.: Звіти голов Комісій Студ. Днів (Організаційно-Програмової, Культ. Освітньої, Виховної, Звязків, Економічної, Сусп. Опіки), з поданням тез до резолюцій
Відчитання проекту резолюцій — голова Резолюційної Комісії
Дискусія над резолюціями
Остаточне відчитання і ухвалення резолюцій Конгресу
Вибори Управи СФУЖО — Номінаційна Комісія
Слово представниці членів-організацій
Закриття Ділової Сесії — містоголово СФУЖО

1:30 год.: Обід

2:00 год.: Прогульки для оглядин Нью Йорку

7:00 год.: Бенкет Союзу Українок Америки в честь учасниць Конгресу СФУЖО

12. травня 1958. Програма складалась із доповідей (пн. Соня Кирилось і Марія Янішевська) та численних музично-вокальних точок. У збірній декларації взяло участь 25 дітей.

Академія в честь княгині Ольги дня 3. серпня 1958, в якій доповідь виголосила п-ні Марія Янішевська, а діти з Колегії Сестер відіграли сценку.

Велика дитяча забава дня 9. листопада зібрала понад 40 дітей. Час проминув весело у спільних співах, грах і танцях.

Радіопередача дня 10. січня 1959 з нагоди Різдва, де голова окрім святочної програми зложила святочні побажання всій українській громаді.

Управа відбула біля 20 засідань, де обговорювались заплановані імпрези. Жін. Секція включилась у збіркову акцію на користь п-ні О. Петлюрової і збрала 1,750 круїзерів, які переслала до Центр. Жін. Секції на руки п-ні О. Горачук у Куртібі.

До управи Жін. Секції входили: п-ні Марія Янішевська, голова, п-ні Зоня Кирилось, містоголово, п-ні Марія Барвінська, секретарка, п-ні Дуся Гомула, скарбничка. Головою конгр. комісії була п-ні Анна Волинець. Жін. Секція нараховує 51 членок.

М. Я.

ОБЕДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК НІМЕЧЧИНИ

Нова управа ОУЖ започаткувала свою працю новим почином, влаштовуючи покази писання писанок у Мюнхені й околиці. Це відбулося 3.-5. квітня у трьох осередках — Мюнхені-місті, Мозаху й Людвігсфельді.

Курс відкрила голова ОУЖ п-ні Бойко-Сулима доповіддю про українські писанки. У ній зясувала вона значення і традицію української писанки та пояснила її мотиви.

Показ писання перевела п-ні Дарія

Козакевич. Із терпеливістю й великим педагогічним хистом пояснювала вона засади писання та демонструвала це наявно.

На показі писанок у Мюнхені виконано такі перші спроби.

The first samples of Ukrainian Easter eggs made by students of the Ukrainian art class in Munich, Germany.

Присутніх було — у Мюнхені 45 осіб, у Мозаху 20 осіб, а в Людвігсфельді 30 осіб. Переважала молодь, головню з-поміж учнів шкіл українознавства, але були й старші громадяни, жінки і мужчини. Курс тривав у кожній місцевості від ранку до вечора. Які горді були курсанти, коли на столі з'явилися перші писанки їх роботи!

Цей перший почин закінчився успішно. В багатьох родинах його нагадуватиме свіжо написана писанка, а в пам'яті залишиться милий, радісний настрій курсу.

С. М.

КОМІСІЯ МОЛОДІ

Дня 20. квітня відбулась нарада Комісії у Філадельфії, на якій п-ні Віра Швабюк реферувала тему „Зацікавлення і проблеми молоді людини в США“. Присутні доповнили її своїми заввагами.

Дня 8. травня відбулась нарада Комісії в Нью Йорку, на якій п-на Дарія Гасюк перевела аналізу сучасної молоді в США. Слідувала оживлена дискусія.

Обі Комісії постановили зібрати докладні дані про студіююче молоде жіноцтво. В тій цілі розіслано анкетний листок до всіх студ. клубів. Впорядкування цього обліку доручено п-ні Оксані Климович.

У лютому ц. р. оформилась Комісія Молоді в Торонті. Головою її стала п-на Ляриса Залеська, містоголовою п-на Надія Маланчук, секретаркою п-на Лідія Баран, а членами — пп. Маруся Тракало, Уляна Бігус, Люба Харченко та Ірина Горнійчук. Комісія впрацювала окремих анкетний листок.

ВИСТАВКА ЖІНОЧОЇ ТВОРЧОСТИ

Приготування до Виставки Жіночої Творчости у Нью Йорку добігають до кінця. Комітет Виставки із п-нею М. Головей у провіді зібрав уже велику кількість експонатів, що їх має переглянути запрошене журі. При виставленні експонатів покладено натиск на те пер виконані твори. Вироби прикладного мистецтва будуть відзначені окремою грамотою.

ДЕЛЕГАТКИ НА КОНГРЕС

До попереднього повідомлення про приїзд делегаток із Венесуелі наспіли нові. Із Німеччини вибирається в дорогу п-ні Олександра Бойко-Сулима, теперішня голова Обеднання Українських Жінок. Вона прибуде в половині червня до Нью Йорку. Із Австралії заповіла свій приїзд містоголово СФУЖО п-ні Ірина Пеленська. Сподіємось її приїзду до Сан Франціско також у половині червня. Із Куртібі в Бразилії прибуде п-ні Ольга Горачук, містоголово СФУЖО в Півд. Америці.

Із Канади сподіємось привітати на Конгресі голов усіх наших членів-організацій. Із далекого Саскачевану прибудуть п-ні д-р Стефанія Потоцька і п-ні Катерина Гнатюк, почесна й діюча голова ЛУКЖ, із Торонта п-ні Стефанія Савчук, голова Організації Українок Канади ім. О. Басараб і п-ні Марія Солонинка, голова ОУЖ Ліги Визволення України. Прибуде також із Вінніпегу голова Комітету Українок Канади п-ні Євгенія Ситник.

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

The World Congress of Ukrainian Women

The Ukrainian National Women's League of America, Inc., the largest Ukrainian women's organization in the non-Communist world takes pleasure in informing you that it is acting as hostess, in the Statler-Hilton hotel, New York City, June 26-27, 1959, to the World Congress of Ukrainian Women.

It is worthy of note that, while all the ethnic, exiled groups migrating westward have many women's organizations it remained for the Ukrainian Women's National League of America, Inc., to be the first to call a World Congress of their members.

From four continents some 160 delegates will foregather: Curitiba, Parana, Brazil; Caracas, Venezuela; Sydney, Australia; Munich, Germany; London, England; and from the far reaches of both Canada, and the United States of America. From the United States 100 delegates will arrive from: New York, Pennsylvania, Michigan, Delaware, New Jersey, Illinois, Ohio, California Florida, Massachusetts and Connecticut. The 50 delegates from Canada will come from the provinces of Quebec, Ontario, Manitoba and Alberta.

Our Congress slogan is "Ukrainian women in the non-Communist world in defense of the Four Freedoms, and Human Rights, wherever they are denied in the world," a task increasingly difficult of achievement because of the present use of the term "Co-existence." This is a slyly coined word by the Russian Communists to put the non-Communist world on the defensive. Its psychological effect is incalculable. The supposition posed by them is, that if the term is chal-

lenged ipso facto the challenger is non-co-operative to the well-being of the world, as Communist Russia envisions that well-being.

Not only does this Congress have on its agenda consideration of the same problems as other women's organizations: education, public relations, social work, etc., but in addition the problem of helping newly-arrived Ukrainian women to adjust themselves to settlement in the non-Communist lands to which they have come; and to appeal to women everywhere to condemn the violation of Human Rights conducted by Russian communists in persecuting religion; the new trend of government-controlled boarding schools, the forceable separation of children from their families, and the hard labor to which women are subjected in the Russian-Communist regime.

Our sisters behind the Iron Curtain are not allowed to form women's organizations. Much less is there any law through which they may seek redress for the wrongs perpetuated upon them. What woman knowing of their plight can remain insensitive to their suffering?

One hundred more copies of OUR LIFE are being published, and will be sent, during the ensuing months to the various women's organizations throughout the world, giving them a complete story of the proceedings of our Congress.

Jean Wolcott Piper

AN ANNIVERSARY

Throughout the non-Communist world the Ukrainian press has observed the 80th birthday of an

outstanding Ukrainian woman — Maria Livitsky. Living now in Yonkers, N. Y., she received many best wishes from organizations and old friends.

Maria Livitsky is the widow of the late Andrew Livitsky, President of the Ukrainian National Republic in exile. Her life has been a turbulent one, not only as the wife of an eminent politician but as an active member, in her youth, of the Ukrainian Revolutionary Party, which started at the beginning of the century.

Now she lives quietly with her children and grandchildren. Recently she completed her memoirs, which reflect her rich life, and add appreciably to the history of Ukraine's struggle for independence. The entire Ukrainian womanhood gives her its homage.

CONGRESS DELEGATES

Attending the World Congress of Ukrainian Women on June 24-27 in New York are delegates from various countries. Expected to arrive are the presidents of women's organizations in Canada, Germany, and Venezuela, and the vice-president of WFUWO in Australia. The forecast for the Congress is that it will attract all the leading women in the free world.

OUR LIFE

Edited by Editorial Board
Published by the Ukrainian
National Women's League
of America, Inc.
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

A Prominent Guest

Among the distinguished guests invited to attend The World Congress of Ukrainian Women to be held in the Statler-Hilton hotel, June 26-27 will be Florence Dwyer, Republican from the Sixth

Mrs. Florence Dwyer, member of the 86th Congress

Congressional District of New Jersey, who is serving her second term in the 86th Congress as New Jersey's first Republican Congresswoman.

Mrs. Dwyer's contribution to the immediate cause of women came early in her career. It was in 1952, during the 7 years she served as Republican representative to the State Legislature of New Jersey that she drafted the "Equal Pay for Equal Work for Women Law."

Presently Mrs. Dwyer is serving her second term as Republican from the Sixth Congressional District of New Jersey in the 86th Congress as New Jersey's first Republican Congresswoman.

During the 30 years that she and her husband M. Joseph Dwyer have lived in Elizabeth, N. J., she became familiar with the considerable population of people of Ukrainian descent in Union County. Through them, and her friendly relations with Mrs. Ma-

ria Procak, president of Branch 24 UNWLA in Elizabeth, N. J., she came to know their ethnic problems and achievements, both in the homeland Ukraine, and here in the United States. With this background of sympathy and understanding, by a speech in the House of Representatives she commemorated the 41st anniversary of the Independence of Ukraine, January 22, 1959.

In part her speech reads:

"This ceaseless fight for freedom of their homeland is supported wherever Ukrainian people have settled throughout the world. They have insisted in raising their voices and keeping the free world alert to the menace of Soviet Communism."

The calling of this World Congress of Ukrainian Women, by the World Federation of Ukrainian Women's Organizations is another instance of the power of Ukrainian women to remain articulate against wrongs that have been their constant companion through centuries of oppression.

A MEETING WITH MRS. DERANIYAGALA

Hrs. Ezlyn Deraniyagala, the newly-elected president of the International Women's Alliance, arrived in New York to attend the Status of Women Commission at the United Nations. Profiting from the occasion the WFUWO gave a small reception in her honor. During the evening Mrs. Deraniyagala acquainted herself with WFUWO's problems and activities and in turn spoke about the life, work, and achievements of the women of Asia.

AN OBITUARY

In Oberstdorf, Germany, recently died an outstanding Ukrainian woman — Maria Skoropadska Montresor, the daughter of the late Paul Skoropadsky, Hetman of Ukraine. Exiled from Ukraine in 1918, with her family,

she lived in Switzerland, where she studied medicine. Later, as a physician, she worked in the hospitals of Berlin and Warsaw, where she followed her husband, Adam Montresor.

While up until two years prior to her death Maria Skoropadsky Montresor did not play an outstanding political role in the Ukrainian conservatist movement, she was interested in it, and ardently supported the work of her father and husband. But, when the sudden death of her brother Danilo left the Skoropadsky family without a male successor, she immediately became the leader of the Ukrainian conservatist movement. During the brief two years she held the position, she gained the admiration of her fellow workers. In this issue of OUR LIFE is a portrayal of her rich personality.

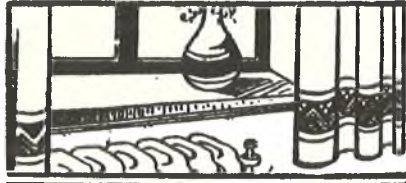
THE CHOIRS OF THE UNWLA

Music from the many Ukrainian Women's Choirs will delight the delegates and guests at the forthcoming World Congress of Ukrainian Women to be held June 26-27, 1959, at the Statler-Hilton hotel in New York City.

The choir of the 11th UNWLA Branch of Trenton, N. J., will open the morning session of the Convention. At the evening Session of the Congress on June 26th, the choir of the 66th UNWLA Branch of New Haven, Conn., and at the banquet on the evening of June 27th, the choir of the 10th UNWLA Branch in Philadelphia will sing.

THE STUDY OF THE WFUWO

At the Ukrainian Institute of America, 2 East 79th St., New York City, June 24th and 25th, the Standing Committees of the WFUWO will hold Study Days. The panel discussions on Arts and Letters, Economical and Public Relations will be held on June 24. On June 25th the panel will discuss Program, Welfare, Educational and Youth Committees.

У НАШІЙ ХАТІ

Добір назв

ГОРОДИНА Й САДОВИНА

Назви рослин у наріччях та говорах усякої мови завжди мають багато місцевих відмін. Є така „різноманітність“ і в українській народній мові, в її різних говорах, особливо, як порівнювати „західні“ й „східні“ говори. Щоб це показати на прикладі, досить згадати хоч би пояснення слова „гарбуз“, подане в відомому „Словарі чужих слів“ д-ра Зенона Кузеля: „Гарбуз — перс(ьке) диня, кавун“ (ст. 66). У цьому поясненні відбито західно-українське розуміння, тимчасом як у східно-українських говорах ці три слова означають три різні рослини.

З огляду на це літературні, всенациональні мови дбають звичайно про те, щоб ці назви якимось уніфікувати, зробити єдиними для всього народу. Таке завдання стоїть ще й досі перед українською літературною мовою. На перешкоді в цій справі стоять, з одного боку, русифікаційний тиск на нашої батьківщині, а з другого — дуже відмінна „традиція“ західних українців, що довгий час перебували під впливом інших мов. Це можна бачити на назвах навіть головних понять, що відносяться до істинних рослин, — на назвах **городини** (варіант — **городовина**, але його не слід уживати) та **садовини**. На Україні першу називають словом „овочі“ (бо це схоже на російське „овощі“!), а другу — словом „фрукти“ (бо так називають росіяни!). На еміграції українці з Західної України городину називають „яриною“ (польське: jarzyna), а садовину — „овочами“ (польсь.: owoce). А тим часом українська літературна мова давно вже знає і „городину“ й „садовину“ (оба ці слова є в Грінченковім словнику), а в оповіданні західно-української письмен-

ниці Н. Кобринської „Жидівська дитина“ (написано 1900 р.) читаємо таке: „Не раз обходила перекупок, що сидять із садовиною, та втягала в ніс приємний запах доспілих яблук“.

Можна б розрізнити властиву городину (**гарбузи, картоплю** — не бульбу й бараболю! — **капусту, помідори, буряки, цибулю, редьку, редиску, квасолу, стручкову**, а не шпарагову, тощо), тобто те, що росте на городі і те, що росте на баштані, в полі (**кавуни, дині**), але це розмежувати важко, бо часом те й те садять і на городі, і на баштані (напр. **огірки, кукурудза**). Так само трудно розмежувати властиву садовину (**вишні, черешні, яблука, груші** — не грушки, **сливи** — не сливки, **морелі, бросквині** — не персики, різні **горіхи** — **ліскові, волоські, мигдаль**, а не міддали й ягоди (**агрус**, не агрест, **порічки, чорна сморо-**

дина, полуниця — не трускавки, **суниця, журавліна** (англ. strawberry, пол. borówka), тукульське — гогодзи, **чорниця** (не черниця), зах. афіни, англ. blueberry, тощо.

Чимало клопоту маємо з недавно запозиченими рослинами, з їх ще „неасимільованими“ назвами. Це — **цвітна капуста** (не каляфіор), **шпарагі** (не спаржа), **рєвінь** (не рабарбар), **грейпфрут, ананас, цитрина** (не лимон).

Сушена садовина зветься **сушеня**. З сушені можна згадати **роздинки**, давно вживане слово, що його тепер в Україні заміняють словом „ізом“ (цього не слід уживати). **Ч. — Ч.**

Поправка: В нашій попередній статті „М'ясиво“ поставлено помилкові наголоси в словах **битки** і **голубці**; в обох цих словах наголос має стояти на останньому складі.

ЗРИЗУВАНІ КВІТИ

Коли вкладаємо квіти у воду треба пам'ятати, що дбайливими заходами можемо продовжити їх життя. Передусім відкидаємо з біла всі листки, які входять у воду, щоб вода не загнивала. Вийняток творять троянди. Їхні листки можуть зостати у воді. Шкідливе для них також соняшне місце або надто тепла кімната. Треба пам'ятати також, що протяг і надто велика зміна температури для зрізуваних квітів шкідливі і вони від цього скорше вянуть. Квітові крамниці продають спеціальну поживку, яку можна вкинути до води; на опакуванні докладно подано, як цього вживати. Натомість не слід додавати кухонної солі до води, як дехто робить. Це квітам тільки шкодить.

Коли приносимо комусь квіти,

то мусимо дуже вважати, щоб вони для даної людини й нагоди відповідали. Квітів не мусить бути багато, не треба робити з них снопа, але слід пам'ятати, що до китиці троянд не підходить мак чи ромеїни. Обвиваємо їх у білу бібулку, бо тільки така не ушкоджує квітів. Обвивати у „срібний“ чи „золотий“ папір (станіоль) не є доцільно, бо такий папір є зимним, твердим тлом і не підходить до тепла кольорів і ніжності квітів. При трояндах стараємось легенько ножем усунути колючки.

Підбираючи для квітів вазу, треба також подумати про відповідну її форму. Це велика штука підібрати тло для китиці квітів. Загально прийнятою засадою є, що вази чи глечики для квітів не повинні самі виказувати квітняних мо-

НАШЕ ПОМESHKANNЯ

Знов наспіла світлина з гарного українського помешкання. Пані Євгенія Ситник із Вінніпегу старалась впровадити у свою хату якнайбільше українських мотивів. Це вже відмітила місцева преса, якої представниця відвідала п-ню Ситник та помістила обширний звіт про це українське мешкання.

Зі збірки світлин вибираємо найцікавішу. Це лампа, прикріплена до стелі. Широка, різьблена підставка з темного дерева, покрита взорами з української дереворізьби; по ній проведено проміння, а між ним у відступах зірочки. Жарівка закрита від глядача широкою лямпою у формі глибокої тарілки. Це допомагає розсівати рівномірно її світло.

Різьбу виконав п. Романюк із Вінніпегу, що прибув недавно тому до Канади.

Кожна українська господиня, що впровадила українську нотку у

тивів. Далеко краще, коли вони гладкі, хоч можуть бути кольорові.

Звичайні пильні квіти потребують ваз чи дзбанків із глини або скла. Для квітів із високим білом, як глядіолі, айстри, ромени, лицарська осторога підходять високі посудини. Примулі, фіялки, братки краще виглядають у низьких вазах. Випуклі посудини підходять до середньовисоких рослин із широким квітням, як півонії, гортензії та жоржини. У високі кришталі звичайно кладемо одну або дві троянди.

Квіти треба все так уложити, як їх природа створила. Не слід стискати їх у тісні китички, а все треба дати їм трохи повітря, щоб виглядало, неначе вони вільно ростуть. Тепер є дуже модні глибокі скляні миски з дротяним вкладом, де для поодиноких рослин є дірочки. У них вкладаємо квіти і вони стоять окремо і скісно, неначе ростуть із води.

Дуже вдячним квітом є наша українська мята, яка крім запаху, обсіплена дрібненьким, неначе коралики квітом. Потрібно лиш змінити воду і вона житиме й два тижні, не змінюючи своїх прикмет.

Роман Коцик

Із мешкання п-ва Ситників у Вінніпегу:
Різьблена лямпа на стелі.

Ukrainian wood-carved ceiling lamp
at the home of Mr. and Mrs. Sytnyk
in Winnipeg, Canada.

свою хату, могла б надіслати світлинку з неї. Аджеж у кожній хаті є тепер фотографічний апарат!

КУЛЬТ КРАСИ

Гарна постать — це важніше для модельок, як гарне личко. Коли Діор заявив, що нікого не можна вивчити на модельку, нею треба народитись. Франка Гейс, головна моделька Діора, яка тепер дає у пресі свої поради, каже що кожна моделька мусить передусім любити добре вбратись. Вона мусить захоплюватись своєю працею та мати розуміння для своїх обов'язків. Якби вона гарно не ходила, стояла чи сиділа, завжди можна зробити ще краще.

Але й кожна жінка повинна дбати про гарну постаць і поставу. „Діор не вимагає від нас нічого іншого, тільки щоб ми були природними“, каже Франка. Треба ходити з гордо піднесеною головою, радить вона, так якби на ній лежала масивна, золота корона. Руки нехай спадають вільно, а ноги ступають рівно, одна поперед другою. Не приглядайтесь дорозі, не згинайте плечей, коли йдете. Стійте випрямлені в крижах, шлунок

притягніть, піднесіть груди. Не стійте, схиливши голови, не витягайте шиї наперед як голуб, не розкривайте ніг. Коли поставите ногу далеко від другої, бедра опускаються нижче і вся постать трапляється жіночу принаду. Завжди найкраще тримати ноги близько одна до другої, при всіх поставах.

Коли сидите, тіло відпочиває, але спина мусить бути випрямлена. Сидіть спокійно, тоді суконка представляється найкраще. Не опускайтесь ліниво на крісло! Жіноча постать із похилою спиною, що розставила ноги великими пальцями до купи, або лиш із розіхраними колінами — відразлива. Розлінивлена жіноча постать ніколи добре не виглядає...

Із тих завваг діорської модельки Франки, дехто може дещо навчитися. Може декому її поради придадуться? (мбд)

ПРИМХИ МОДИ

Наша літня гардероба вже майже готова. Та чи подумали ви про подорож?

Бо ж напевне вибираєтесь на Конгрес СФУЖО. Чи здалека чи зблизка — все треба привезти з собою невеличку валізку. Щоб зодягнутись відповідно на кожную нагоду.

Потрібно кілька літніх суконок. Бавовняні, чи шовкові — це неважно. Найкраще — комплекти, які можна носити з жакетиком або без. Суконки легко мнуться, отже треба їх змінити. До них шкляне намисто і легкі черевички.

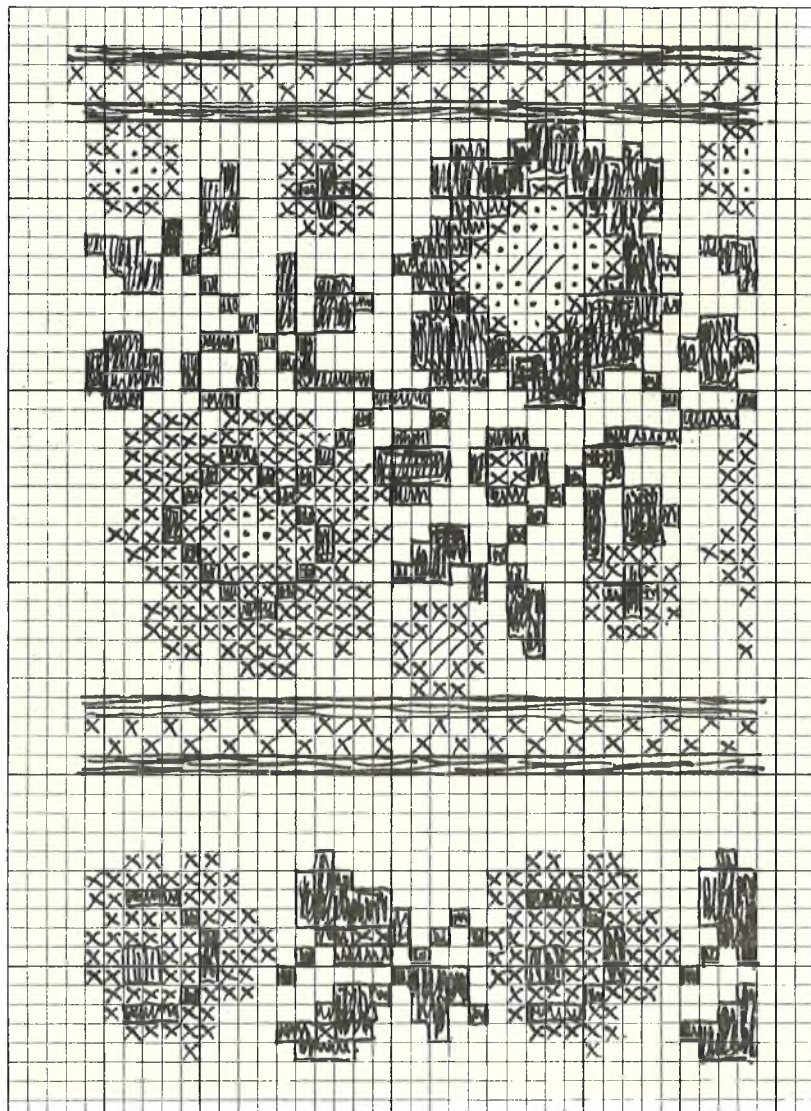
Одна святочна сукня на вечір. Адже будете на бенкеті? Цього року є чудові квітчасті тафти або шантунги. Елегантна сукня з такого матеріалу з декоративним намистом — розв'яже цю проблему.

А крім того? Легкий літній костюм на дорогу і літня нагортка — плащ чи дощовик. Треба забезпечитись на кожную нагоду.

КОРОБОЧКИ

Порожні металеві коробочки завжди можуть придатись. Наприклад у сховаках від фільмів, що вже непотрібні, можемо тримати спиначі, гумки, чи радирки на нашому бюрку. Придадуться також у скринці з приладдям, де в них можна тримати цвяшкки чи шрубкки.

Українська ВИШИВКА

НАРОДНЕ ВБРАННЯ ДЛЯ ДІВЧИНКИ

Кінець шкільного року ще раз пригадає це. Чи має Ваша доня своє народне вбрання? Адже кожна мати хотіла б придбати якнайкраще!

На рисунку бачимо його. Сорочка з широкими рукавами, вишита квітчастим узором. Темна квітчаста спідничка. Біла підтичка, вишита над рубцем. До цього кольорова, шовкова, вишивана попередниця. Головка обведена червоною стрічкою. На шії кілька разків червоного намиста. У стані підперезана вузькою крайкою або пояском.

ВЗІР ДО СОРОЧКИ

Квітчастий взір із Бойківщини, виконаний хрестиками. До вишивання вживати ниток Д.М.С. чорна ■, червона ×× ч. 816, жовта ●● ч. 742, зелена // ч. 905.

Вгорі взір на вуставку, внизу на підтичку. По рукавах покидані квіточки з головного взору.

Шпараги

Це одна з найделікатніших городин. Смажна вона тільки зовсім свіжа. Пізнати її по кінцях, що ще не прісхнули і лушпині, що рветься, коли її стягаємо. Головки повинні бути білі, але легко фіолетно закрашені.

Чистити шпараги треба ножом. Ниж тримаємо плоско. Почищені шпараги кидаємо до води, щоб не почорніли.

До варення вяжемо їх ниткою у пучки. Кладемо до окропу, швидко заварюємо й воду відливаємо. Пізніш нализаємо знов гарячою водою, тоді не будуть гіркі. До води треба додати дрібку соли і двічі стільки цукру.

Варити треба найбільше пів години. Коли вже м'яке і подається за пальцем, виїняти на сито, розв'язати й уложити на полумиску, головками до середини. Поляяти зарум'яненим маслом із булочкою, а решту масла подати окремо в підливниці.

Подаємо її при обіді між двома м'ясивами або коли є печеня, поній, безпосередньо перед лакоминкою.

Шпараги під бешамелем

Потрібно:

- 1 вязка шпарагів
- 2 ложки масла

На бешамель:

- 1 ложка масла
- 1 ложка борошна (муки)
- 1 склянка сметани
- 1½ ложки тертого сира
- 2 жовтка

Грубі шпараги (може бути й помане) почистити з волокна, порізати на кусники (на 1½ п'яля) і тушкувати (душити) на маслі з дрібною водою, соли й цукру. Поставити, нехай прохолоне. Уложити в огнетривалій посудині, що вимашена маслом, покрити трубо підливою-бешамелем, посипати булочкою і зарум'янити в печі.

Бешамель: Розтопити масло з мукою, розтерти і залити сметан-

кою. Заварити, а коли трохи встигне, всипати тертий сир і вбити жовтка. Добре вимішати.

Курка, тушкована з городиною

Потрібно:

- 1 курка
- городина (морква, горошок, синій баклажан, каляфіор)
- 1 ложка пшеничного борошна (муки)
- 1 лавровий листок
- ¼ склянки буліону
- на 1 ф. курки — 3 ложки масла

Тушку з курки приготувати, посолити й обсмажити на товщі до рум'яного кольору. Окремо тушкувати (душити) нарізану моркву на маслі, і підлити буліоном. Квітну капусту (каляфіор) розібрати і зварити. Зелений горошок підтушкувати на маслі. Синій баклажан обчистити, обмити, нарізати кружальцями, посолити, обкачати в борошні і посмажити.

Обсмажену тушку курки розрізати на частини і покласти разом із підготовленою городиною у посудину. Залити буліоном і товщем, в якому вона смажилась і тушкувати (душити) до готовости. Готову курку подавати разом із городиною, в якій вона тушкувалась.

Млинці манні

Потрібно:

- ¼ склянки манних крупок
- 3 склянки молока
- ¾ склянки борошна (муки)
- ½ ложки масла
- 2 яйця
- 1 ложечка соли
- 4 ложки масла

Заварити склянку молока і всипати в нього манні крупки, додати пів ложки масла і зварити манну кашу. Прохолодити. Перед смаженням млинців досипати до манної каші борошно (муку), розвести масу двома склянками молока, влити збиті яйця, сіль і розмішати тісто до гладкости. Потім розігріти товщ на малій сковорідці і смажити млинці. Подавати їх із вершковим маслом.

Із книжки „Українські страви“, Київ 1957

ВИРІВНЮЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Сніг із полуниць

Потрібно:

- 1 коробка полуниць
- ¾ горнятка цукру-мучки (11 ложок)
- 1 цитрина (сок)
- 4 білка

Почистити полуниці, сполокати на щідилі і помняти. Вбити білка на тугий сніг, досипати цукру і вбивати пів години, додаючи потрохи помнятих полуниць. Вкінці додати соку з цитрини до смаку, виложити на скляний полумисок і прибрати цілими полуницями.

Птисі тістечка

Потрібно:

- 8 ложок масла
- ¼ горнятка борошна (муки)
- 5—6 яєць
- 1 склянка води
- товщу до смаження (смалець)

Зварити воду з маслом. Пересіяти борошно (муку) і сипати поволи на воду, але вимішувати невинно ложкою так, щоб не творились грудки. Підгріваючи тісто мішати весь час так довго, аж не почне відставати від ринки. Зняти з плити й прохолодити. Коли вже холодне, вбивати по одному цілі яйця, мішаючи весь час дерев'яною ложкою. Вбивши 4 яйця, треба розважити чи додати ще два шілі, чи одне ціле, чи тільки 2 жовтка. Тісто повинно бути таке, щоб його можна набирати ложкою, а не лляти з ложки. Кількість яєць залежить також від їх величини. Коли вони середні, вистачить їх п'ять.

Розпалити товщ і класти на нього тісто малою ложечкою. Брати мало, бо тісто сильно виростає. Смажити зпочатку під покривкою, потім покривку зняти і смажити на золотавий кольор.

Виймати з товщу ложкою-щідлом і складати на бібулі. Перед поданням всунути на хвилину до гарячої печі. Подаючи на стіл посипати цукром із ванілією. До того подати якесь заварювання (конфітуру).

Куховарські приписи

Н. Костецької

ГОРОДИНА й ОВОЧИ

Ціна 60 ц. за зшиток
з пересилкою 65 ц.

Ганна Чернінь

Братік і сестричка

На горбочку хатка,
А в долині — річка.
Там росли у мами й татка
Братік і сестричка —
Юрчик і Марічка.

Юрчику сім років,
Тільки п'ять Марічці.
І не дасть Юрко трьох кроків
Відійти сестричці.
Добру має звичку —
Берегти Марічку.

Нагодує, вмие...
Лиш одна морока:
Другий рік читати вміє
Юрчик синьоокий.
При столі і в ліжку —
Скрізь читає книжку!

А малій Марічці
Це не до вподоби:
Не про лялі, не про киці —
Все про шаблі та рушниці,
Про війну, походи...
П'ять хвилин дівча послуха
Та й повісить вуха!

Бо Марійка жвава
Рветься погуляти.
Раз сестричка стала
Братіка прохати:
— Пусті мене, братку,
Бавитись за хатку!

Братік сів за книжку,
Каже: — Йди, сестричко.
Та гляди — не вдар ти ніжку,
Не обряпай личко.
Будь коло порога
Близько яко мога.

Братік зачитався,
А Марічка рада.
Тут песик десь взявся,
Із котом засперечався —
Давня їхня вада!
Йде Марічка їх судити:
— Ви такі нечемні діти!
Геть іди, котище!
Кіт лихий, аж свище!
Замахнувся на Марічку
І вдряпнув її по личку!

Бідна втерла сльози:
— Ти покинь звички ці!
Пожаліюсь — братік різки
Дасть недобрій киці!
Песю, краще йди до буди
Й не виходь нікуди!

Що ж ще якраз в дворі
Є цікаве в цій порі?!

Ось стоїть порожня
Сітка з дроту звита.
А метеликів не можна
Нею половити?
Гоп! — Уже зловила.
Гоп! — Вже й відпустила.

Ой метелику — мотилю,
Сядь на цю хустину білу!
В тебе крила, я без крил.
Золотий на крильцях пил.
В тебе вуса, в мене ні!
Не ховайся в буряні!
Не лети попід малину —
Обдереш об голки спину!
Він літає, а я пішки...
Заболіли трохи й ніжки...

Вже й не рано: сонце низько,
Значить — мама вже десь близько.
Побіжу ще у малину,
Може котру в ротик вкину!

Йде з роботи тато,
Мама йде з крамниці.
Це завжди маленьке свято
Юрчику й Марічці:
Часом бублик, часом цяцька,
Часом свіжі полунички,
А буває, що зненацька
І новенькі черевички!

Що то радість дівчорі!
— Ось тобі, Юрчику, рушниця,
Наче справжня, аж іскриться.
Де ж Марічка? — У дворі.
— Йди ж сюди, Марічко-доню,
Наставляй свою долоню

Та ніде нема Марічки —
Ні в дворі, ні біля річки...

Юрчик вже аж плаче,
Мама вся в тривозі...
— Гляньте, щось маленьке наче
Ходить при дорозі?
Може то Марічка?
— Ні, то куц — вербичка...

— Очки он блакитні,
Як в Марійки тільки...
— Ні, то вийшли в ниви житні
Квіточки — васильки...

— Он рожеві щічки
То Марічка, нене!
— Ні, то вклялися порічки
В листячко зелене...

Насуває нічка,
Вийшла перша зірка...
Де ж сестричка, де ж Марічка?!
Юрчик плаче гірко.

Засмутився тато,
Відлетіло свято...

Ні в траві, ні в листі,
Не знайшли в садочку...
— Помолюсь піду Пречистій —
Хай рятує дочку...

Йде матуся в хату,
Молиться іконі...
— Добрий вечір, мамо й тату, —
Чути голос доні.

Тут Марічку обнімали,
Пестили і цілували
По голівці і по спинці,
Віддали їй всі гостинці
— Що за диво? Що за знак?
Чом мене всі люблять так?

— Де блукала ти, Марічко?
Хто твое подряпав личко?!
Де була ти, де пропала?
— Я в своєму ліжку спала.
Так вчитався братік в книжку,
Що й не чув, що я казала...
Я тоді вмостила в ліжку
Й міцно,

міцно,

міцно

спала.

Хитре каченя

Ранньої весни в мами-качки Плитконіс вилупилися каченята. Та такі гарненькі! Всі пухнаті, жовтенькі, вони мали кумедні плиткі носики та круглі, як чорні блискучі намистинки, очка. Вони кумедно коливаючись на лапатах коротеньких ніжках, поспішали за мамою, що вела їх до ставочка. Їх було в мами Плитконіс семеро. Шестеро поводитись чемно, слухали мами, ніколи її не залишали, але семей, якого за його крикливий голос, прозвали Кряком, відрізнявся від братів і сестер своєю вдачею. Йому скрізь все треба було бачити, все знати. Він був настільки певний в собі, що не хотів слухати ні мами, ні всіх інших птахів і тварин, що жили з ним у господаря Панаса. Коли курчатка квочки Чубатки питали його, хто він, Кряк гордо відповідав:

— Я? Я — Кряк, розумієте? Кр-я-як — птах, що може робити все. Я — перепливу цей ставок, як схочу, я можу ниряти глибоко, глибоко. Он, воно що! — і він в перевалку біг до ставка та показував здивованим курчаткам, як то він вміє гарно плавати й ловити рыску.

Одного разу, коли мама Плитконіс добре нагодувала своїх каченяток та втомившись дрімала на сонці, Кряк вирішив втікти від мами, покинути двір господаря Панаса та „побачити світ“, як він казав всім, хто спиняв його. Коло плоту, за яким починався ліс, він зустрів свинку Клаповушку.

— Мале каченя, — захрюкала Клаповушка, — куди це ти так біжиш без мами?

— Я зовсім не малий, я — я — такий сильний та хитрий, що нікого не боюсь. — Він подумав та додав: — Навіть лиса не боюсь. Дивись! — І він свиснув, став на голову, легенько перевернувся в зеленій траві та з гордістю розправив крильця.

Клаповуха покрутила головою та хрюкнула:

— Рох-рох, то добре, що ти відважний, але краще все таки вертайся додому.

Але Кряк вже біг вперед. Неподалеко паслася старенька корова

діда Панаса, Рябухою її звали. Вона з цікавістю подивилася на задиркуватого Кряка та замукала:

— М-м-у. Гей необачний! Чого це тебе так далеко занесло від пташиного двору? А ну, вертайся швидше до матері!

Та було вже пізно, бо Кряк знайшов в плоті зручну дірку, якою швиденько проліз на узлісся.

— Стережись, мале, в лісі є лис, а він не те, що тебе, а й трохи більших птахів може зловити та зість! — кинула йому вслід Рябуха. Кряк тільки згрідно пирснув їй у відповідь, розправив крильця та швиденько коливаючись попростував лісовою стежечкою. Він ішов розглядаючись навкруги та насвистував свою задиристу пісеньку:

„Нікого вже я не боюсь,
Над хитрим лисом посміюсь.
Хто хоче, хай мене вітає,
Я розкажу їм все що знаю“.

А в лісі було гарно. Навколо молодим весняним листячком шуміли берізки, цвіла білосніжним цвітом калина, а на галявинках дзвонили лисові дзвіночки та повертав своє усміхнене личко до сонця ромен. Високо в деревах пташки славили весну і ніхто не чув задиристої пісеньки Кряка. Тільки з одного кущика, де звила своє гніз-

дечко маленька кропивянка, обізвалася її маленькі дітки:

— Гей, ти кумедна пташко, що ти робиш там внизу? Дивно, що тебе досі не вхопив лис, або не зіла сова.

— Що? — Кряк гордо випростався та витнув свої груди вперед. — Мене? Мене лис зість?! Нікого я не боюсь, не журіться... — і він рушив далі. Ліс густів, ставало все тяжче йти. Робилося вже темно. Кряк почув втому, присів відпочити й відразу стало йому холодно. Згадав, як то було добре набігатись на дворі до схочу, наплаватись на ставку та й прибігти до мами й заснути під її крильцем. А тут ще живіт почав у нього боліти від всякої зеленини, якої він нахапався в лісі. Кряк став дрімати. Пташки вже затихли. Сонце зайшло. Крізь густі гілки пробивався світ місяця. Десь обізвалася сова. Кряк прокинувся від її крику і враз затремтів. Проти нього недалеко сидів лис. Він розглядав Кряка з цікавістю, бо ніколи не сподівався знайти так легко собі поживу. Лис помітив, що Кряк прокинувся й побоявся його налякати, щоб він не втік:

— Добрий вечір, — улесливо звернувся він до Кряка. — Що це ти тут пізно робиш? Ти дуже далеко (Докінчення на обгортці)

А на прощання маленький Кряк не втерпів: просунув крізь дірку голову.

Програма XII Конвенції СВА

ДНЯ 26. ЧЕРВНЯ 1959, п'ятниця:

Год. 1:00 по пол.: Репрезентативний обід XII. Конвенції СВА і Конгресу СФУЖО.

ДНЯ 27. ЧЕРВНЯ 1959, субота:

Год. 8:00 рано: Богослуження в українських церквах.

Год. 9:00—12:30: Відкриття Конвенції.
Хор СВА з Трентону співає гимн.
Вибір Президії.
Порядок нарад.
Відчитання протоколу з XI. Конвенції.
Вибір Комісій — мандатної, статуткової, номінаційної, пресової, звіткової, резолюційної.
Відчитання привітів організацій.
Обід.

Год. 2:00—6:00: Привіти делегаток.
Звіт Головної Управи СВА, голова
Звіт фінансовий і касовий.
Звіт Звіткової Комісії.
Дискусія.

Год. 7:00 веч.: Бенкет.

ДНЯ 28. ЧЕРВНЯ 1959, неділя:

Год. 8:00 рано: Богослуження в українських церквах.

Год. 9:00—12:30: Продовження дискусії.
Звіт Контрольної Комісії.
Удлення абсолюторії уступаючій Управі.
Зміна статуту.
Звіти Голов Комісій і тези для резолюцій.
Вибори Головної Управи.
Обід.

Год. 2:00 по пол.: Ухвалення резолюцій.
Закриття XII. Конвенції СВА.

Централа одержала

від 23. квітня до 23. травня, 1959

РІЧНА ВКЛАДКА І ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД:

Від. 2 Честер	20.00	5.00
8 Бронкс	20.00	5.00
12 Шикаго	20.00	5.00
13 Честер	20.00	—
20 Филадельфія	20.00	5.00
35 Озон Парк	10.00	3.00
40 Аллентавн	20.00	5.00
48 Филадельфія	20.00	5.00
58 Дітройт	20.00	5.00
65 Нью Бронсвик	20.00	5.00
69 Лорейн	20.00	5.00

ФОНД ЦЕНТРАЛІ І ВКЛАДКА ДО СФУЖО:

Від. 2 Честер	62.00	9.30
8 Бронкс	30.00	4.50
18 Джемейка	16.00	2.40
23 Дітройт	50.00	7.50
35 Озон Парк	10.00	—
46 Филадельфія	50.00	7.50

48 Филадельфія	45.00	6.75
58 Дітройт	24.00	3.60
65 Нью Бронсвик	30.00	4.50

ФОНД РЕЗЕРВОВИЙ

І КОНВЕНЦІЙНИЙ:

Від. 2 Честер	10.00	5.00
8 Бронкс	10.00	5.00
13 Честер	10.00	—
20 Филадельфія	10.00	5.00
26 Гемтремк	—	10.00
35 Озон Парк	3.00	5.00
40 Аллентавн	10.00	—
46 Филадельфія	20.00	—
48 Филадельфія	10.00	15.00
57 Ютика	10.00	5.00
58 Дітройт	10.00	5.00
65 Нью Бронсвик	5.00	5.00
69 Лорейн	10.00	5.00

ДІМ СВА ДАТКИ І ЦЕГОЛКИ:

Від. 2 Честер	—	30.00
43 Филадельфія	—	58.00
„ 57 Ютика	5.00	—
Іванна Савицька, Филадельфія	25.00	—

Д-р Неоніля П. Гайворонська, Нью Йорк	25.00
Олена Блавацька, Филадельфія	3.00
Катерина Івашко, Маямі	2.00
Олена К. Сердюк, Филадельфія	2.00
Катерина Микитка, Маямі	1.00
Анна Грабар, Маямі	1.00

ПРЕСОВИЙ ФОНД, Н. Ж.

Від. 2 Честер	10.00
17 Маямі, збірка	17.00
35 Озон Парк	4.00
39 Милвил	5.00
40 Аллентавн	5.00
„ 57 Ютика	5.00
С. Семотюк, Едмонтон	6.00
П-ні Вілліам Мичел, Постер, Інд.	5.00
Стефанія Соневицька, Роджерс	2.00
Марія Костів, Туджунга, Каліф.	2.00
Мирослава Омелян, Міннеаполіс	2.00
Ірина Островська, Торонто	1.00
Олена Папроцька, Джерзі Ситі	1.00
Марта Горна, Маратон	1.00
Ірена Свистун, Пассейк	1.00
Анна Дусаненко, Нью Йорк	1.00
Марія Сидорко, Бруклін	1.00
Мелянція Кокорудз, Овего	1.00
Олена Васюта, Шикаго	1.00
Ірена Домбчевська, Квінс Віледж	1.00
Д. Балазюк, Бетлегем	1.00
К. Марущак, Бруклін	1.00
Ольга Томків, Торонто	1.00
Ірина Чучман, Дірборн	1.00

ФОНД СТИПЕНДІЙНИЙ:

Від. 57 Ютика	5.00
---------------	------

НА ФУНДАЦІЮ ДОМУ СВА:

Від. 35 Озон Парк	100.00
-------------------	--------

ФОНД МАТИ Й ДИТИНА:

Від. 1 Нью Йорк	45.00
11 Трентон	10.00
13 Честер	5.00
20 Филадельфія	105.00
22 Шикаго	288.00
33 Клівленд	25.00
37 Дітройт	15.00
40 Аллентавн	30.00
43 Филадельфія	10.00
47 Рочестер	36.00
57 Ютика	20.00
63 Дітройт	33.00
„ 66 Нью Гейвен	44.00
Окр. Рада СВА, Филадельфія	15.00
Олена і Лідія Бурачинські, замість квітів на могилу бл. п. Неонілі Терлецької	10.00
Катерина Берків, Маямі	1.00

З подякою,

А. Кульчицька, фін. секр.

Анна Сивуляк, касієрка

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Цеголки на Дім СУА і Відділу

Д-р Неоніла Пелехович-Гайворонська зложила 25.00 дол. на цеголки Дому СУА, як доповнення до листи цеголок 1 Відділу СУА, в Нью Йорку.

Важно зазначити, що Відділ 1 хоч невеликий числом членок, зложив від 1956 р. суму \$305.00 на Дім СУА, а саме: Після ухвали Конвенції купити Дім, де містилося б приміщення Централі, архіву й мистецько-музейної збірки, 1 Відділ прислав 30.00 дол. від членок а 25.00 дол. з каси; при закупні Дому даток 50.00 дол.; при посвяченні 25.00 дол.; взяв один уділ на 100.00 дол., а тепер, на заклик Централі переписав цей уділ на Фундацію Дому, і вкінці 75.00 дол. на Цеголки Дому СУА.

Цим виказав добру волю і щире бажання причинитися до прискорення сплати моргеджу і його спалення, що й станеться на 12 Конвенції, в червні ц. р. в Нью Йорку. **К. П.**

ЧЕСТЕР, ПА.

Свято Жінки-Героїні

За почином і заходами Відділу СУА ч. 13 ім. Уляни Кравченко, як від ряду літ, так і цього року, відбулось дня 8. березня 1959 р.

Свято Жінки-Героїні почалось Панахидою, яку по Службі Божій відправив в укр.-катол. церкві місцевий парох Всч. о. Микола Збир в наміренні погибших жінок-героїнь. Вечором того ж дня, о год. 6-тій вечором, в салі Українського Католического Горожанського Клубу в Честері почалась друга частина — мистецька. Свято відкрила голова місцевого Відділу п-ні Наталія Мохнацька і попрохала присутніх однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять Жінок-Героїнь України. У змістовній, високопатріотичній промові доповідниці вказала на той трудовий, здебільша тернистий шлях українських жінок для добра української держави і нації, починаючи від нашої княжої доби, а кінчаючи теперішнім — добою великої трагедії українських жінок на рідних землях. Промова глибоко зворушила присутніх та залишила по собі незатерте враження. Після промови хор членок Відділу під ору-

дою п-ні Ярослави Збир відспівав гимн Союзу Українок. Після цього п-ні Ярослава Збир відчитала обширний реферат д-р С. Карпінської, надісланий для цього свята з Централі СУА. Головною темою реферату була діяльність і жертва українських жінок, а на тлі того спогад про життя сл. п. Ольги Басараб — її діяльність, героїзм, тортури і трагічну смерть та відгомін цієї події в світі. Оба ці виступи витворили атмосферу Свята — хоч сумну, зате набожну й натріотичну.

Дальше слідували хорові точки і деклямації згідно з програмою. Хор членок СУА під вправною орудою п-ні Я. Збир відспівав „Ви жертвою впали“, „Далека Ти, а близька нам“. Сольоспів п-ни Дарії Мінчак: „Цвітка дрібная“. Деклямації п-ни Дарії Мінчак: „Виїмок з Псалмів Давидових“ і пані Володимири Михайлів: „Казка про Велетня“.

Свято закінчено відспіванням національного гимну, в яким хор СУА і присутні взяли спільно участь. Всі в піднесеному настрої розійшлись додому. Зала була виповнена. **Остап.**

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Свято Жінки-Героїні

В неділю, 12. квітня, старанням місцевого Відділу СУА зібралась українська громада у шкільній аудиторії при церкві св. Константина, щоб віддати належну пошану нашим Героїням, які пожертвували життя в боротьбі за визволення України.

У вступному слові п-ні М. Петришак накреслила в загальному їх тернистий шлях та погорду смерті, внаслідок чого вони стали для нас сьайвом на шляху в майбутнє. Після закінчення вступного слова жіночий хор під вправною батудою п-ні Ольги Луцик відспівав гимн СУА, (під час того прив'язні ловстанням з місць вшанували пам'ять наших героїнь), та пісню „Чайка“, які нагороджено рясними оплесками. Фортеп'яновий акомпаніємент виконували піаністка п-ні О. Карп'як та одна з найздібніших учениць Музичної Школи п-на Тетяна Гринишин. З черги довголітня голова Відділу п-ні Катря Гуцал виголосила основну до-

повідь про українських жінок-героїнь на фоні історії — зясовуючи їх шляхетність, мудрість та відважні чини аж до найвищої жертви життя, відданої особливо в наші часи в боях та тюрмах. Ця доповідь була виконана серійними частинами, поміж які, створюючи оригінальну та гармонійну цілість, були включені інші точки програми, як:

1. Деклямація вірша Лесі Українки, що її виконала з глибоким відчуттям та експресією п-ні Анна Вовчак.

2. „Марш українських повстанців“ у виконанні солістки місцевого Відділу п-ни Катрусі Павлишин.

3. Живий образ, у двох частинах в честь 500 Героїнь, вбитих в сибірському таборі, що його відтворили місцеві дівчатка під мистецьким керівництвом б. артистки українських театрів п-ни Олени Бенцаль-Карп'якової. Зображено два моменти: а) незламно-горда постава призначених; б) епілог трагедії — при чому мистецьку деклямацію до інсценізації за сценою — виконали п-ні Олена, режисер та п. Микита Муха. Два німі моменти, а якже ж глибокі змістом та виконанням.

4. „Слава Героям“ повна підйому композиція п-ни Олени Луцик, відспівана хором місцевого Відділу СУА під її диригентурою.

Замітне те, що хоча ціла імпреза була проведена скромними технічними засобами, однак вражала глибиною змісту та мистецьким відтворенням, за що прив'язні теплим і щирим словом дякували організаторам та виконавцям. **М. П.**

МАЯМІ, ФЛОРИДА

Дня 10. березня 1959 р. членки Відділу влаштували П. Зустріч-гостину для членок СУА і інших українських жіночих організацій Північної Америки і Канади.

Відділ 17, ім. Олени Теліги СУА в Маямі працює в специфічних умовах, відірвано від українських центрів, але намагається не відставати від українського руху і старається бути, як і належить жінкам, русійною силою українського життя в Маямі.

В 1958 р. членки Відділу влаштували зустріч із представницями інших Відділів, яка відбулася дуже цікаво. У 1959 р. знову українки зібралися на П. зустріч.

Голова п-ні О. Подубинська привітала присутніх, секретарка п-ні М.

Венгльовська прочитала протокол із І. зустрічі 1958 р.

Голова поінформувала присутніх про роботу 17 Відділу ім. Олени Теліги, яка спрямована в культурно-освітньому і політичному напрямках; підкреслила про значення подібних зустрічей, бо через свою географічну відірваність Відділ 17 може тримати зв'язок з українським світом на еміграції лише з допомогою зустрічей і зв'язком з літниками, які, як „перелетні птахи“ приїжджають до Маямі з першим подумом зими на півночі. Так само закликала не лиш насолоджуватись чудовою природою Маямі, але й помагати розбудовувати українське життя на півдні Америки.

Учасницями зустрічі були такі Пані: п-ні Анастасія Білик — голова Відділу ОУК із Монреалу, яка привітала членок Відділу 17 ім. Олени Теліги і поінформувала про роботу свого Відділу в Монреалі.

Пні Френцис Турянська — з Бронксу (Відділ ч. 8 США) так само передала привіт від свого Відділу.

Пані Подола Іванка і пані Куць Павлина (яка вже є майже постійною мешканкою Маямі) репрезентували Відділ ч. 22 з Шикаго. Пані Подола поінформувала присутніх про роботу свого Відділу, спеціально звернувши увагу на Вишивані Вечерниці і Свято Героїні.

Пані Катерина Вівчаровська репрезентувала Відділ ч. 26 з Дітройту.

Пані Анна Дебравка, гостя з Дітройту, як гості, так і членки 17 Відділу вважають, що такі зустрічі дуже цікаві і корисні і гості обіцяли, повернувшись до своїх Відділів, передати їм привіти від Союзнок із Маямі, закликати всіх свідомих українко, щоб вони, приїхавши до Маямі, не забували зголоситись до голови або секретарки Відділу ч. 17 (адреси яких можна дістати в Укр. Народньому Домі: адреса: 3938 НВ 17 Евню, Маямі, Фла.) і включались у роботу Відділу ім. Олени Теліги, передаючи досвід роботи свого Відділу і набуваючи нового досвіду під час побуту в Маямі.

Учасниці зустрічі постановили відбувати зустріч кожного року в березні м-ці.

Членки 17 Відділу виступали і вітали гостей, а також приготували гостину і почастили присутніх варениками, канапками, тісточками і кавою. Це були пп. Венгльовська, Ждан, Остапюк, Рій, Наконечна, Зиблікевич,

Білоус, Івашко, Керчк, Кузик, Візняк. Пані Колісник, відїжджаючи з Маямі, залишила привіт від Відділу США з Вунсакету.

Присутні зложили на Пресовий Фонд „Нашого життя“ — 17 доларів. По 1 дол. зложили пп. О. Л. Подубинська, А. Білик, П. Куць, П. Подола, М. Ждан, А. Рій, Ф. Зиблікевич, К. Івашко, А. Наконечна, Ф. Мурянська, А. Керчк, Т. Кузик, А. Білоус, Л. Візняк, М. Венгльовська, К. Вівчаровська, А. Дебравка. — Разом 17 доларів. Щире Спасибі!

ШИКАГО, ІЛЛ.

Великдень між нами...

**Прощаємо гріхи один одному,
І з наших душ, мов лід важкий вже
скрес...**

**Доносяться, аж з Краю, аж із дому
До нас святі слова: Христос**

Воскрес!..

М. Ситник

Христос Воскрес!.. — тим традиційним привітанням зустрічали нас шановні пані — членки 22 Відділу США на спільній зустрічі-вечері, що його наші пані влаштували 9. травня ц. р. В залі Українського Нар. Союзу, при святково прибраних столах засіли до спільної трапези членки Відділу разом зі своїми рідними, друзями, знайомими, та запрошеними гостями. Цей милий, родинного характеру, вечір відкрила голова Відділу п-ні Розалія Сидорик, вітаючи всіх привітних теплими словами та побажаннями з нагоди дня Христового Воскресення. Дальше програму вечора вела культурно-освітня референтка, все невтомна і повна ініціативи п-ні М. Яримович. На її заклик з грудей усіх привітних понеслося грімке, непереможне „Христос Воскрес“. Звуки ці немов зірвались із сердець нас усіх та легко понеслися туди, де тепер не дзвонять дзвони на Софії і Юрі. І ось „Гагілки“ — заповіла пані референтка — у виконанні 6-го Куреня пластунок юначок ім. М. Вовчка, що їх підготувала пл. сен. Рома Турянська. Гурт завітчанних дівчаток у вишивках, наче сон являється нам, наче подих свіжого рідного чорнозему весною... „Покидаючи рідну землю — говорить п-ні Турянська — не всі ми мали можливість взяти з собою у вузлику шматок землі святої, але зате всі ми взяли зі собою міт душі української — найкращі спогади про рідний

край, запах широких завітчанних степів, а понад усе рідну традицію, пісню, якою дивуємо світ. І сьогодні, Тобі Україно, наші пластунки, по через широкі океани і країни пересилають ширий привіт своїми хороводами, гагілками і веснянками, щоб запевнити Тебе, що вони знають про Тебе і тужать за Тобою...“ І в уяві усіх нас являється стара церковця з дубових брусів, доріжка веться попід гору, село завітчане садами лежить в долині... Великдень, дзвони дзвонять-дзвонять, а на майдані дівчата наче маків квіт, гагілок виводять. Почули ми їх і тепер крізь прірву літ і щось вогке закрутилося біля очей... І саме в цю хвилину, під спів пластунок, що так природно і широко вивели вязанку гагілок, всі ми були з тобою, наша Рідна Земле!

Прекрасним доповненням гагілок були пісні у виконанні п-ні Ю. Ключовської при форт, супроводі композитора проф. В. Шутя. „Скарб цей — тільки частка мого краю, тільки грудка рідної землі...“ заспівала з ніжним відчуттям відома нам всім наша мила солістка, за що привітні подякували їй рясними оплесками. — Жіночий хор 22 Відділу США, що пильно вивчає пісні на своїх пробах, під керівництвом п. Ю. Яримовича, заспівав прекрасно „Христос Воскрес“ і „Ангел Вопіяше“. Вдячні хористки привітали свого шановного диригента з його іменними квітами, подарунками і многолітством, як також широко дякували за весь труд і працю для жіночого хору. На закінчення програми ми мали нагоду послухати цікаво написаний великодній спогад „Звіздочолі каштани“, що його живо і природно прочитала п-ні Емілія Кулик. Спогад цей пригадав і нам всім недавнє минуле, свячення пасок, звіздочоліх каштанів — коней, що возили нам паску до церкви і як потім прийшлося їм загинути з голоду у колгоспі...

Ось і кінець програмі. Скоро закінчилася — коротка була... Але скільки було в ній цього багатства — скарбу рідної землі... У гурті рідних, друзів та знайомих ми провели кілька милих хвилин і всі ми мали можливість хоч на часок полинити в наше минуле, а може майбутнє, щоб здійснити незабутнє слово воскресних пісень...

Щира дяка належить від нас всім паням, що зготували це щире родинне свято...

Приявна

НЮАРК, Н. ДЖ.

Свято героїнь

Черговою імпрезою 28 Відділу в Ньюарку цього року була академія, присвячена пам'яті наших жінок-героїнь — які споконвіку стоять у боротьбі поряд із чоловіками проти ворога і загарбника Батьківщини. Академія відбулася 5. квітня ц. р.

На сцені великий портрет сл. пам. Ольги Басараб, по обох сторонах амфори з палаючим полум'ям. Чотири молоденькі Пластунки вносять вінок, складаючи його у стіп портрету. Втикають у вінок червоні троянди, немоз каплі крові замучених героїнь. За сценою лунає пісня „Ви жертвою в бою...“

З черги голова Відділу п-ні А. Настюк привітала учасників свята, при чому попрохала учасників однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять наших великих жінок. Пластунки на сцені стоять „струнко“.

Дуже добре продумане святочне слово виголосила з чуттям п-ні М. Мосора. Хор СУА відспівав Гайворонського — „Синя чічка“, і Лисенка — „Ой пушу я кониченька...“ Потім слідувало фортепіанове сольо п-ні Т. Богданської, проф. Філії „Муз. Інституту“. Виконала твори Лисенка „Момент розпачу“, Косенка — „Етюд“, та Мендельсона — „Рондо Капрічіозо“. Хор СУА знову виконав дві пісні — „Ой не зникли золоті терни“ Л. Українки — муз. Колісниченка, та повстанську пісню — „Зірвалася хуртовина“, муз. В. Витвицького. Слідувала рецитация п-ні Оксани Равш — „Молитва в келії“ — уривок із „Давидових псалмів“ Т. Шевченка. Знамените виконання рецитации оставило помітне враження на слухачах.

Свято закінчилося відспіванням пісні „Не пора, не пора“.

Треба замітити, що дві точки програми відпали, з причини недуги двох виконавців.

Того ж самого дня відбувався в приміщенні Української Централі — Базар, улаштований теж 28. Відділом СУА. Дохід був призначений на будову нової греко-католическої Церкви в Ньюарку.

Треба признати, що наш Відділ працює справно і солідно. Деякі з учасниць Свята Героїнь брали теж активну участь у переведенні Базару. Під час Академії перервали Базар, щоб тим робом дати змогу паням взяти участь в святі Героїнь. Базар роз-

почався майже рано, а потім продовжував свою діяльність до пізнього вечора.

Тепер ще слово про наш хор. Відомо, що до такої справи потрібні дві речі, а саме — співаки і диригент. Від півтора року хор почав працювати наново під вмілою диригентурою п-ні Оксани Согор-Тарнавської. Правда що голоси в хорі є дуже добрі, але і їх треба вести справно. Членки хору це справжні любительки співу, бо чи погода чи завірюха — наш хор на пробах був все майже в повному складі. Дарма що хористки працюють по фабриках, ведуть до того домашнє хазяйство — вони все радо присвячували вечорі четвергів на проби хору. Замітна є співпраця і в тому, що пані, власнички авт, по відбутих пробах, а також і на проби привозять і відвозять хористок, хоча часто мусять робити великий круг по місті.

Зате наш хор розвивається, зіспівується і справді була б шкода, коли б він перестав існувати. Наша диригентка п-ні Оксана Тарнавська справді посвячується для хору і за те має вдоволення з його успіхів. **О. Б.**

СТ. ЛУІС, МО.

Заг. Збори 32 Відділу СУА

Дня 7. грудня 1958 збори відкрила голова молитвою. На предсідницю зборів вибрано п-ню Т. Єзуско, а секретаркою п-ню Храпливу. Звітувала голова Відділу п-ні Хлєпак. Відділ відбув 6 ширших сходін. Дня 2. червня переведено пікнік із програмою. Був виступ дітей, а потім перекусок. Касієрка Відділу п-ні Стефанишин подала до відома приходи й розходи Відділу; у касі знаходиться тепер 85.25 дол.

Іменем конгр. комісії звітувала п-ні Грамоцька. Книги Відділу знайшла в порядку і висловила побажання, щоб управа залишилась на 1959 р.

Головою Відділу вибрано п-ню Т. Єзуско, яка прийняла вибір із застереженням з огляду на своє слабке здоров'я. Всі інші члени управи погодились залишитись і до нової управи увійшли: п-ні Варвара Хлопак, місто-голова, п-ні Христинна Свищук, секретарка, п-ні Параска Стефанишин, скарбничка, п-ні Марія Храплива, культ. освітня референтка.

Заг. Збори рішили заплатити всі зобов'язання до Централі й пожертвувати 15 дол. на Дім СУА. Окрім того

переведено збірку на інвалідів у сумі 12 дол.

На кінці промовила культ. освітня референтка п-ні Храплива, вказуючи на причини зменшення членства у Відділі. Заохочувала до живішої участі у праці. **Хр. Свищук, секр.**

АЛЕНТАВН, ПА.

Вечір у честь сл. п. Ольги Басараб

Як щороку так і цього не забули ми вшанувати її пам'ять. У неділю, дня 28. лютого о. Савка відправив папанихиду. О год. 5 вечора почався проп'ямний вечір. Членки і запрошені гості засіли за столи, а голова Відділу відкрила свято молитвою. Слідувала мала перекусок з чаєм, а потім голова п-ні Лаба попрохала дяковчптеля п. Білінського до слова. П. Білінський накреслив у короткій доповіді життєвий шлях нашої жінки-героїні та заохотив членок, щоб ішли її слідами. Потім п-ні Лаба подякувала п. Білінському за доповідь і зарядила збірку на фонд „Мати й Дитина“, з якої вислоано до Централі 30 дол. а на церкву 10 дол. Свято закінчено молитвою.

Р. Шацька, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Річні збори 47 Відділу

Дня 8. березня зборами проводила п-ні М. Крамарчук, голова Окр. Ради, а секретарювали пп. І. Руснак і С. Ващук. Потім почались звіти Управи. Праця у Відділі йшла справно і мирно, в цьому велика заслуга голови п-ні Капітан, членок управи та всіх членок Відділу, що розуміють вагу зорганізованого життя і йому підпорядковуються.

Спільно з іншими товариствами Відділ підготував програми національних свят та інших імпрез. Це були — маніфестація в роковини голоду, Свято Соборности, Свято Жінки-Героїні, а також баль Червоної Калини, Андрієвський вечір і дитяча забава. Самостійно Відділ влаштував дитячу забаву, Свято Матері і Різдвяний базар. Вперше цей Базар відбувся в одній із залей тутешнього „Чембер оф Коммерс“ з метою зазнайомити американське громадянство з нашим народним мистецтвом. Виставка була уладжена дуже дбайливо з великою увагою для стилевості і вартости експонатів. Організаторами виставки були пп. Л. Демиденко і І. Костинюк, а господинею

буфету була п-ні М. Холєвчук. Окрім виробів нар. мистецтва у бічній кімнаті продавалось наше печиво. Вишивки і печиво виготовили членки нашого Відділу, а більшість експонатів вивозили організаторки приватно.

На ширших сходах Відділу прочитано декілька цікавих рефератів, як „День Матері“, „Анна Ярославна“, оповідання Н. Королевої та репортаж із фільмом п-ва Кознарських із їх подорожі по середущих стейтах Америки. З огляду на актуальність теми в теперішній час, Відділ разом із т-вом „Самопоміч“ запросив проф. Гадзінського з доповіддю про атомову енергію. Представниці репрезентували наш Відділ на бенкеті в честь п. Я. Стецька, на ювілею братства св. Йосафата, на посвяченні церковної галі при церкві св. Богоявлення, на посвяченні прапору ОБВУ.

Відділ провадив допомогову акцію, висилаючи місячно певну суму грошей на удержання садка у Куфштайні і старшим, німечним жінкам. Тепер має під своєю опікою „бабусю“ в Європі. Загальний оборот Відділу виносив 1.390.66 дол.

По звітах приступлено до вибору нової управи. До неї увійшли: пп. М. Холєвчук, Ю. Белей, М. Дмитрів, С. Павлович, Годованець, Л. Демиденко, Л. Ковч, А. Єйна, М. Крижанівська, І. Костинюк, Н. Шавяк, Н. Павлович, І. Білан, Т. Шутер, А. Капітан, С. Ващук і М. Крамарчук.

Цеголки 47 Відділу

Цеголки закупили: по 1 дол. пп. С. Єйна, І. Зобнів, Т. Шутер, М. Крижанівська, Є. Кольцо, М. Залітач, М. Крамарчук, М. Павлович, І. Крамарчук, О. Тицька, А. Чорнобиль, А. Смеречинська, А. Смеречинська, М. Приймак, Л. Демиденко, О. Костинюк, І. Руснак, Н. Бабюк, О. Малинівська, М. Шавяк, С. Соробей, М. Бучинська, І. Білан, Н. Мигович, М. Мартинович, Т. Гривняк, О. Харамбура, С. Годованець, М. Холєвчук, М. Дмитрів. Разом 30 дол. Щире Спасибі!

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Річні збори 50 Відділу

Дня 19. квітня голова п-ні Олена Маруненко відкрила збори молитвою та привітала присутніх. На прохання зборів погодилась їх перепровадити. По відчитанні протоколу, звітувала го-

лова та касієрка. Вивязалась дискусія, що насвітлила ряд справ. Потім звітувала контр. комісія, яка знайшла книжки в найбільшому порядку. Відділ, хоч малий, але продовжує працю і виказує осяги. Добре було б, коли б усі українки в Бетлегемі хотіли зрозуміти це й піддержували його в праці. По ухваленні абсолюторії приступлено до вибору нової управи. На пропозицію п-ні Н. Цегельської збори вибрали давню управу з невеликими змінами. До нової управи увійшли: п-ні Олена Маруненко, голова, п-ні Анна Гачкевич, містоголова, п-ні Стефа Гузар, секретарка, п-ні Марія Корчева, скарбничка. До контр. комісії увійшли тт. Надя Цегельська, Катря Загвозька і Текля Морісон. По виборах п-ні О. Маруненко подякувала за перевибір і молитвою закрила збори. Потім при смачній перекусці і приємній товариській атмосфері закінчено вечір.

Олена Маруненко, голова

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛІФ.

Річні збори 55 Відділу СУА

Дня 18. квітня голова Відділу п-ні Ірина Сіяк відкрила збори молитвою. До президії вибрано п-ню О. Романюк на голову, а п-ню Н. Іванків на секретарку. По відчитанні протоколу, почались звіти управи. Звіт голови частинно подали ми в попередньому числі. Слід додати, що Відділ співпрацював із Укр. Централю при імпрезах, влаштуванням буфетів на користь цієї громадської установи. Це був Маланчин вечір і пікнік у липні 1958. Культ. освітня референтка Відділу п-ні Романюк спільно з культ. освітнім референтом Централі п. Гецом зорганізувала хор, який виступає на всіх імпрезах на терені Лос Анджелесу. На кінці п-ні голова подякувала членкам Відділу за активну співпрацю. Зчерги скарбничка п-ні Брікнер подала приходи Відділу у сумі 442.27 дол. і розходи в сумі 436.34 дол. Секретарка п-ні О. Зозуля полагоджувала лиш частину листування Відділу, а саме взаємини з Комітетом Оборони Лемківщини. Зчерги п-ні Івашко, як член контр. комісії ствердила, що знайшла книги в найбільшому порядку. Слідувала дискусія, яка виявила розбійності думок. У висліді ухвалено абсолюторію уступаючій управі. До нової управи увійшли: п-ні А. Микитин, голова, п-ні С. Вусик, місто-

голова, п-ні О. Зозуля, секретарка, п-ні Брікнер, скарбничка, п-ні О. Пайда, госп. референтка, п-ні С. Шкраба, культ. освітня референтка. Необсаджени референтури передано управі до кооптування. Нововибрана голова подякувала за довіря і закрила збори.
(Витяг із протоколу)

СИРАКУЗИ, Н. Й.

Річні збори 68 Відділу СУА

Дня 19. квітня в залі Народного Дому збори відкрила голова п-ні Анастасія Кравс. Для ведення зборів обрано президію: на голову п-ні д-р Євгену Єржківську і на секретаря п-ні Валентину Гурську. Далі голова п-ні Кравс відчитала звіт про річну роботу Відділу, в якому підкреслила важливіші етапи праці, і відзначила, що майбутній управі треба звернути особливу увагу на збільшення членів Відділу. Заслухано також звіти секретаря, скарбника, та референта суспільної опіки. Контрольна комісія в своєму звіті ствердила, що всі книги ведуться старанно. На пропозицію голови контрольної комісії п-ні Марії Логази збори одноголосно уділили абсолюторію уступаючій Управі.

Загальні збори одноголосно вибрали такий склад нової Управи: д-р Євгена Єржківська — голова, п-ні Марія Карпущин — заступник голови, п-ні Валентина Гурська — секретар, п-ні Павлів — скарбник, п-ні Ярослава Гудзяк — культ. освіт. референтка, п-ні Стефанія Жизневська — виховна референтка, п-ні Зіновія Франсінгер — реф. сусп. опіки. Контрольна комісія: п-ні Анастасія Кравс, п-ні Марія Логаза, п-ні Марія Кузьма.

Після виборів зачитано лист від Централі про майбутню 12-ту Конвенцію СУА у Нью Йорку. Загальні збори обрали делегатками на зїзд СУА слідуючих осіб: п-ні д-р Євгену Єржківську, п-ні Ярославу Гудзяк, а заступницями: п-ні Анастасію Кравс, і п-ні Ольгу Бачинську.

Збори закрила п-ні д-р Є. Єржківська, подякувавши від імені новообраної Управи присутнім за уділену шану й доручену працю та висловившись, що нова Управа буде старатись робити все можливе при всебічній допомозі всіх членок СУА — 68-го Відділу у Сиракузах.

Валентина Гурська
секретарка 68 Відділу СУА

Розважаємо її, як уміємо. Розповідаємо про школу, про те, що „дракон“ залюблений у Марту бо завжди про неї каже „наша Діяна“. А Маруся Гела говорила нам на годині, що вона нічого не боїться, бо знає таких людей, що її завжди захистять. Навіть перед польськими поліціяями. — Хто ж ці люди? — Наші люди, що бажають добра всім бідним і погнобленим. Янка підводить голову з подушки:

— Які ж це люди? Могли б допомогти й нам?

Я обіцюю розпитати Гелівну ясніше й докладніше про все, але з цим треба б піти до неї, у школі незручно . . .

Вертаємося домів сумерком. Я боюся залишатися на Городецькому до ночі. Воно таке темне, неосвітлене. Вулицями вештаються п'яні, зачіпають прохожих.

— Ти боїшся п'яних? — бадьорить мене Марійка. — П'яного штовхнеш одним пальцем і він валиться з ніг.

— Може, але мені тут, у чужому кварталі, такія лячно. Зовсім інакше на Вульці!

Розходимося біля будки з солодощами.

На перерві я відвела Марійку Гелу в куточок подвір'я й сказала їй про Янку Гавришкевич. Вона якось дивно подивилася й закрепила губи.

— Ти знаєш, що вона робила, як пішла зі школи?

— Знаю. Працювала в якомусь бюрі. Знаю, що недовго, бо її звільнили. А пізніше працювала в школі танців. Та й що ж у цьому злого?

— Що в цьому злого? Ти ще питаєш? — і тоді ця спокійна Маруся, „кам'яна баба“ (так ми її потиху називаємо) починає сипати образливі слова, аж слина скаче їй з рота, на Янку Гавришкевич. Вона розказує, яка розмальована працювала Янка в тій школі танців. А яка там публіка! Кого вона вчила танців? Зашмальцованих залізничників, робітників, молодих двірників, замітачів вулиць . . . А після лекцій, вона йшла зі своїми „учнями“ до наріжного шинку на пиво. І ви її відвідуєте! Та ж вона, вона . . . Аж побагровіла „кам'яна баба“, не могла знайти відповідної назви для бідної Янки.

— Так, це справді недобре, але чи ж ти знаєш, чому вона пішла туди? Вона ж не могла знайти іншої праці. Вона має гарне, каліграфічне письмо. Покидаючи школу, казала, що найрадше пішла б за писаря. А сьогодні вона хвора. У них у хаті біда. Вони чекали три місяці поки купили їй ліків. Ось чому я хотіла з тобою поговорити . . .

„Кам'яна баба“ морщить своє, у прищах, чоло й урешті каже:

— Що ж я пораджу? Ми теж не багаті!

— Так. Але ти нахваляєшся, що знаєш таких людей, які допомагають бідним . . .

— Е, ти нічого не знаєш! Але, чекай! Ходи до мене після школи, будуть мої знайомі. Щось зробимо. Але ти про це нікому ні слова. Чуєш? Ні слова!

Я божусь, що „ні слова“, і з тяжким серцем чекаю вечора. Знову якісь тайни, присяга, мовчанка. І як мені вночі вертатися додому? Але пригадую жовте Янчине обличчя й кажу:

— Добре.

Оришка вже кілька разів питає мене, що зо мною. Але я не можу слухати. Заєдно думаю про таємничу допомогу, про дивних людей і рисую по лавці якісь викрутаси. Ну, нарешті закінчилася остання година. „Кам'яна баба“ повагом пакує книжки, а я хапаю свій бруліон під пахву, причісую волосся й виходимо. Оришка:

— Не йдеш до хати?

„Кам'яна баба“ тисне мою руку.

— Йду міняти книжки до Громницького.

„Кам'яна баба“ задоволена.

Ідемо швидко, навіть не тим боком Академічної, що звичайно, де попід яркими реклями багатих крамниць товчється товпа — львівським „корзом“. Ідемо протилежним хідником, темнішим, майже безлюдним. Не треба виминати людей, можна швидше йти. Нарешті досягли Ринку. Біля великої крамниці золотаря Ціппера, у старовинній вузькій, на три вікна фронту, кам'яниці, у темному й вузькому дворі — наче кишці — живе сторож будинку — „кам'яної баби“ тато. Ага, вона до цього ніколи не признавалася. Але звідкіля в неї таке приривство до всіх тих забруднених, зашмальцованих, робітників і замітачів вулиць, до того бідного, темного люду? Її тато, не звичайний двірник — вияснює мені Марія — він був колись поштарем, але його польська влада викинула. Тепер він отоплює кіно „Паляс“.

У хаті досить привітно, не дивлячись на те, що туди ніколи не заглядає сонце. Цілий день світиться лампа. За столом, накритим колірною цератою, сидять двоє.

— Довго чекаєте? — замість привітання, Марія.

Я стою в дверях, ніхто не звертає на мене уваги. Я не маю відваги сказати, чого я прийшла. По правді, я й не знаю, чим можуть ті два помігти Янці. Тимчасом „кам'яна баба“ щось шепотом з ними говорить, подає Янчину адресу, знову шепіт і знову адреса читальні на Городецькій. Я нічого не розумію й мене вже починає сердити ота ціла історія. Чого ж я стирчу

в дверях, чому мені не дають сказати, за чим я прийшла. Врешті я тихо пригадуюся Марії:

— Я спішуся . . .

— Сядь. Мусимо подумати . . .

Нарешті один підводить ніс з-за стола. Який ніс!

— Ще не пізно. А якщо ви боїтеся, ми вас проведемо.

— Ні, дякую. Я не боюся. Сама піду, автім я їду трамваем — і збираюся на відвагу — але я хотіла б знати, чи ви схочете допомогти нашій товаришці?

— Це буде важче.

— Важче? Чому? Я чула . . . ви допомагаєте бідним . . .

— Так, звичайно . . . Допомагаємо тим, що з нами працюють . . . Тим, що борються проти визиску. Ось, якби ви зібрали декілька ваших товаришок та разом із Марією втягнулися до організованої боротьби проти капіталізму, тоді ми могли б і допомогти вашій товаришці, очевидно, коли б вона теж була у вашому гуртку.

— Але ж вона хвора, вона не може й думати тепер про якусь боротьбу . . . І до того ж у них у хаті біда, тато без роботи . . . Вони потребують негайної допомоги!

— Допомоги всі потребують, — засміявся другий, — а нам треба таких, щоб були свідомі причин своєї біди, що хотіли б працювати з нами для добра всього людства й пролетаріату.

Ця тирада, разом з іронічною посмішкою, видалася мені фальшива. Але в чому був фальш, я не розуміла. Одне було ясне, що бідній Янці не нагрітися при них. Досада мене брала на „кам'яну бабу“. От дурепа! А нахвалялася впливами, якоюсь силою . . . Ну й сила! Обурена вкрай, я відвернулася плечима й вийшла, а за мною зніжковіла Марія.

— Та й підвела ж ти мене! Вони тут теревенять про людство, а не хочуть допомогти нашій бідній Янці. Гони їх з хати, бо це якісь підозрілі типи . . .

— Стривай! Слухай! — бігла вона за мною вузьким двором — ти нічого не розумієш! Це ідейні люди, вони й справді працюють для бідних, коли б ти послухала, як вони говорять! . . .

— Буде з мене того, що я чула . . . А, до речі, чому ж вони говорять по-польськи? І взагалі я бачу, що це не наші хлопці . . . Па!

Я бігла Ринком до трамвайної зупинки. Мало не впала на нерівних „котячих голівках“, що ними вимощений весь майдан. Зупинилася щойно біля криниці з Позейдоном. Місячне сяйво сіялося крізь листя каштанів на голову бога морів, на його тризуб. Я розглянулася довкола. З другої криниці, від сторони „Провсвіти“. виринала Діана з ланею, а при вході до магистрату насторожилися два леви.

Ми привикли до нашого гарного міста. Мені навіть дивно, коли хтось з провінції говорить — гарне місто! Мої байдужі очі ніколи не спинялися на його принадах! Та хіба ж я бачила його? Я бачила манекнів за вітринами, капелюхи, фота кінозірок. Я розглядала людей, театральні афіші, бачила сніг, відчувала дощ — але місто?

Тепер, коли крамниці закриті, людей у Ринку майже немає, — я його побачила. Я підняла очі до

стрункого ряду вузьких кам'яниць, що обводять Міську Управу, до розет над стилевими луковидними брамами, до цехових емблем, що звисали поруч містерних ліхтарів. Так було добре зачаруватися після неприємної розмови цими творами гарної архітектури в нашому місті, про яку так переконливо викладав Юлько на рисунках . . .

ВЕСНЯНЕ

Ще два місяці й кінець року. Ми з Оришкою ходимо в Стрийський парк, зриваємо проліски й мріємо про ті часи, коли, закінчивши гімназію, заживемо самостійно разом, як ці дві благородні панночки з „Вальс мелянколік“ — Кобилянської. Майже всі мої товаришки вчать музики в Музичному Інституті, але Оришка грає інакше, як усі. Вона має щось із мужчини — як звикла про себе говорити, — і вдар має сильний, темпераментний. Але часом її гра лагідна, мрійна й тоді мені здається, що біля мене моя добра мама й мене всі люблять, а довкола сердешний, щирий світ. Вона грає у своїй продовгуватій кімнаті, а я слухаю, сперта на підвіконня, — в хаті сумерки, бо вікно заслонене оксамитовою портієрою та великими листястими квітами, — й мрію про широку леваду, де грають майже нечутно дзвоники, співає радісна пташня й є хтось, хто мене любить і буде любити.

Одного недільного надвечір'я, коли Орищина рідня йде з матір'ю гуляти на поблизьке оболоння, — я тягну Оришку на Янівський цвинтар, бо так мене настроює її гра. Оришка й сама розмріяна, йде зо мною широкими вуличками поміж саркофаги, могили з кам'яними або й дерев'яними хрестами. Зупиняємось при могилі мого дядька. Під високим трираменним хрестом лежить маленька табличка з надписом: „Тут спочиває в сонній задумі Йосип Гарашак“. Сідаємо на могилі, порослій барвінком і дивимося перед себе. Ще в ушах бренять останні тони „Музикального моменту“ й ми ніби чогось слухаємо. Оришка завважує мелянхолійно:

— Не знати, де нас покладуть „у сонній задумі“! Гарна епітафія! Хто її склав?

— Уяви собі, що мій дядько, секретар „Союзу Господарських Спілок“ — щось у роді кооператив, — у глибині душі був великим романтиком. Замолоду, ще перебуваючи в Перемишлі, закохався в одну панну. Коли вона його покинула — перед самим їхнім вінчанням — дядько все своє життя прожив неодруженим, з думками про той світ, де йому може більше пощастить. Між іншим — ти її добре знаєш — вона його пережила і, цікаво — теж неодружена. Це панна Ціпановська.

Оришка дивується.

— Ота рожевошока бабуня?

— Так, Оришко, тільки п'ятдесят літ тому вона не була бабунею. А дядько вчитувався у твори спіригістів і інших аматорів метафізики та, мабуть, і не завважував межі між злиденним життям старого паруб'яги й розкішними снами на яву та радісними роздумуваннями в очікуванні смерті, як визволення. Одного разу він запитав мене, як я написала б про нього, коли б він помер. Я без надуми, підсвідомо,

переповіла його таємні бажання. І ось маєш епітафію. Він ще за життя замовив у гравера таблицю й ми опісля прибили її на хрест. Так, що автора епітафії маєш перед собою. Мій батько також без тривоги думає про смерть, бо сподівається там десь у безвістях відшукати нашу маму

— А мама твоя?

— Я завжди плачу, коли згадую маму

Підтягаючи носом та витираючи очі, почала я розказувати:

— Моя добра, чудова мама померла в военний час від тифу, заразившись від наших полонених у шпиталях. Її забрали з хати на донос сусідки-польки в Клепарівський шпиталь. Там вона й померла і її разом з іншими тифозниками поховали в спільній могилі. Ми не змогли навіть довідатися де... Молимося за неї, дивлячись із нашої Вульки на Клепарів, і цей крайчик неба називаємо „її небом“...

Це вперше я розповідала про нашу родину сторонній особі. Але ж це була Оришка, моя золота подруга, єдина. Зрештою, ніхто інший і не питав мене про мою маму. Кожна з моїх товаришок має свої клопоти. А найбільше їх має Стефа Стадник.

Минулих вакацій вона їздила по провінції з театром свого тата й починала виступати разом із братом Яремою. Вірка бачила їх у Рогатині й казала, що Стефа знаменита артистка, ще краща від Орлянки або Голіцинської. Але після вакацій, коли прийшлося записуватися до сьомої класи, — директор заявив, що не прийме її до школи. Ціла родина Стадників приходила просити директора, обіцяли, що більше перед матурою не пустять її на сцену, що це перший і останній раз, і врешті, директор уступив.

Ми тиснулися до неї й раділи її побідю. Стефа дуже пильна учениця й добре вчиться, але коли прийшов карнавал, вона замість уважати на годинах — шила під лавкою суконку на вечірниці. Казала, що вдома не має часу. Ми помагали їй як могли й уміли, бо ж коли треба пошити суконку — то треба. Проте ходила вона до школи тільки до весни. З весною, не чекаючи кінцевої конференції — махнула на провінцію з Яремою. Не знаємо навіть, чи дістане вона свідоцтво з сьомої класи? Оришка каже, що її мама вбила б її за те. І я думаю, прости Боже, що Орищина мама погана. Не люблю її за того теолога.

Іванка також покинула школу й помагає своєму швагрові рвати зуби. Вона повеселішала, її карі, булькаті очі набралися іншого блиску, наче б із нею щось таємне діялося. В неділю, під Преображенкою, вона викликала мене з церкви:

— Маю два квитки до театру.

Як довго я вже не була в театрі! Може пів року, а може й рік. Давніше, коли у Львові був постійний театр, я завжди спала на вечірних виставах. І чого я тоді не проспала! І „Отелла“, що ставив Загаров, і „Циганку Азу“ і „Натусь“ Винниченка і навіть „Ой, не ходи Грицю“. Зате всі пополудневі вистави, на які ходили ми з сестрою — всі оті „Гільтійські трійці“, „Бунти ляльок“, „Чеснотливі Сузани“ — зі Стадниковою в глибокому декольте — їх запам'ятувала я до останньої репліки. Або „Тайфун“ із таєм-

ничою Федорцевою... Але це минулося — немає сьогодні театру у Львові! Вряди-годи приїде з провінції якась трупа, поставить п'єсу один раз, „заробить“ дефіцит і знову їде на провінцію. А нам — у Львові — залишається хіба кіно.

То ж ідемо сьогодні в театр до залі Народного Дому. Ще довго до вистави, на вулиці, під деревами, у старовинному під'їзді, на сходах і в одягальні — сила-силенна людей. Грають „Мина Мазайло“. Цю наддніпрянську комедію привіз Блавацький з України. Господи! З України, тієї таємної країни Хвильового. Ох, коли б скоріше почалося! Але тимчасом нашу увагу запрятують різні несподіванки. Між публікою „дракон“ з жінкою, „математик“ і навіть „іхтіозавр“. Є Оришка з мамою й теологом, є Роман, є дуже багато знайомих з обличчя студентів. Є всі. Є... Ох, як мені раптово стало душко... Є... білявець. Він вклонився мені здалеку. Стоїть між студентами й про щось жваво гуторять. Відводжу очі з кута, бо там Благенький, зараз пристане. Хоч би скоріше просунути в роздягальню. Так багато людей! Іванка поправді навіть не знала, що саме ставлять. Просто дістала квитки від свого швагра, який не міг піти. Я тицяю їй у руку програмку й тиснуся до вішаків.

Нарешті на залі, й які чудесні місця! Я вперше сиджу в партері, бо раніше завжди дивилася з балкону. Розглядаємося на всі боки. Ну, слава Богу, Благенький на балконі. Ген, високо стоїть. Лишенько! Білявець теж там...

Комедія мені зовсім не видається комічною. І трохи не розумію її. Але ж гарна, гарна! Іванка теж так думає. Мені жаль того дядька Тараса, що чомусь нагадує мого тата. А комічну Тьотю-Мотю я побилала б із люті. Іванка каже: „Ой, який гарний цей Мокій!“ — Їй подобаються високі кучеряві бронеги. Каже, що вони палкі.

— Звідки ти це знаєш? — але це не важне. Я навіть не слухаю, що вона говоритиме про чоловічу красу, навіть не оглядаюся за білявцем. Я люблю театр. З моєї бідної глинястої дороги, я раптом зринула в невідомий другий світ. Я вітаю над соняшними степами, кудою несеться чарівна українська мова. Моїм думкам є куди ширяти. Розсовуються кам'яні мури театральної залі, залишаються за мною квітучі каштани, поринають у мряці вежі львівських церков, туди, на схід, лине думка.

Я сиділа б ще й плескала б у долоні, але артисти вже не вийдуть. Вже двічі їх викликали, вони виходили, кланялися, а втретє не хочуть. Люди з гуркотом підводяться з місць. Як сонна й я суну в сторону виходу. Як сонна беру плащ з одягальні й невидючими очима воджу по головах, спинах, капелюхах, що довкола нас. Іванка тисне мою руку то відклонюючись, то вітаючись і бачить усіх, кого їй треба. Оришка, оглядаючись за Романом, теліпається без душі за своїм теологом. Він, мабуть, уже навіки буде з нею. Роман вітається з Іванкою й вона шле йому свою найчарівнішу усмішку, може й вистудіювану перед дзеркалом.

Нараз здригаюся від несподіванки. Над моїм лицем нахилиється білявець.

ХИТРЕ КАЧЕНЯ
(Докінчення зі ст. 24)

леко забіг від своєї мами. Ходім до моєї нірки, ти там переспиш, а вдень я тебе відведу до двору. Добре?

Кряк ввесь тремтів. Він не повірив лисові, бо памятав, як мама розповідала йому, що лис викрадає кур, а в тітки Кахлі зів двох діточок. Несміливим голосом він відповів на ласкаву мову лиса:

— Дякую, любий лисе, а чи не міг би ти мене тепер відпровадити до мами? Вона за мною журиться, а господар Панас із псом Бровком поїхали десь далеко й нема кому за мною прийти сюди. Прошу дуже тебе, відведи мене зараз.

Лис подумав: І справді піду з ним. Що мені за наїдок з такого маленького каченяти, а як господаря й пса нема в дворі, то я легенько дістануся до курника та й візьму собі курок, скільки схочу.

— Добре, — сказав він до Кряка, — ходім, тільки я хочу просто до твоєї мами піти, побалакати, ти мені тільки хід покажи, куди ти заходиш до хижі.

— Я покажу вам, дядечку Лисе. Я все там знаю, — зрадів Кряк.

Вони швидко пішли з лісу, пролізли крізь огорожу та й попростували до хижі, де спали всі птахи. Двері були зачинені, але Кряк швидко знайшов маленький отвір та пройшов у середину, а лис, як не старався, не міг пролізти. Птахи почули, що хтось до них добирається, счинили галас, а на нього прибіг із хати господар Панас з Бровком, бо вони були вдома. То все хитрий Кряк придумав, щоб урятуватися від лиса, що ніби то вони кудись поїхали. У Панаса була рушниця й лисові нічого не зосталося робити, як тікати швидше геть.

А на прощання маленький Кряк-задирака не втерпів: просунув крізь дірку голову та просвистів знову свою пісеньку:

Нікого в світі не боюсь
Над хитрим лисом посміюсь.

Вся пташина громада тішилася цією пригодою, а мама пригорнула до себе Кряка та ніжно обшипала його пір'ячко:

— Ах ти ж нечемний, ну, добре,

що лис тебе відразу не зів, а ти перемудрив його, але другий раз не кидай мене ніколи, — потихенько квакала вона.

— Добре, добре, мамусю, — підсвистував Кряк, а очки в нього самі вже закривалися. Дуже він втомився й так добре було заснути під маминим крильцем.

Н. Наркевич

Haro's

УКРАЇНЬКА КРАМНИЦЯ КВІТІВ

Галини Чушкевич

4422 Pearl R, Cleveland 9, Ohio

Квіти на всі okazji,
зрізвані й вазонкові,
тропікальні рослини,
кераміка.

Даємо зелені значки

"Eagle Stamps"

Телефон: FL 1-5119 і SH 1-4016

Українська жінка є господарна.

Вона щадить, а ошадності складає тільки в солідній фінансовій установі, такий як

НАЙБІЛЬША УКРАЇНЬКА ЩАДНИЦЯ

The Parma Savings Co.

В КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

- основана 1915 року;
- пережила велику господарську депресію в 1930 р. без ніяких втрат для депозиторів;
- ошадності обезпечені до 10,000.00 доларів Федеральною Агенцією;
- платить 3½% на ошадності;
- привітна й шкоро обслуга;
- понад 14,000,000.00 доларів майна.

ЦЕНТРАЛЯ:
5839 Ridge Road
CLEVELAND 29
(PARMA), OHIO
Tel.: TUxedo 4-8700

ФІЛІЯ:
(Ukrainian Office)
2190 Professor St.
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. PRospect 1-3627

ЩАДІТЬ
ПО МОДЕРНОМУ

— ЩАДІТЬ
ЧЕРЕЗ
ПОШТУ

Платимо кошти пересилки

КОЖНЕ ЩАДНИЧЕ КОНТО
ОБЕЗПЕЧЕНЕ ДО \$10,000.00

Federal Savings & Loan
Insurance Corp.
WASHINGTON, D. C.

Кожна поштова скринка
це вхід до

The Parma Savings Co.

То не все одно ДЕ складати ошадності

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

УКРАЇНСЬКІ ВЗОРИ — СТ. Ч. 10 — UKRAINIAN DESIGNS

Взори з жіночих сорочок Київщини